Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

23 ОКТЯБРЬ, ШАНБА № 207 (702). Сотувда эркин нархда. 1993 йил.

БУХОРО ВИЛОЯТИ ПАХТАКОРЛАРИ ДАВЛАТГА 360 МИНГ ТОННАДАН ОРТИҚ ПАХТА ТОПШИРИБ, 22 ОКТЯБРЬ КУНИ ЙИЛЛИК РЕЖАНИ ОШИРИБ БАЖАРДИЛАР

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

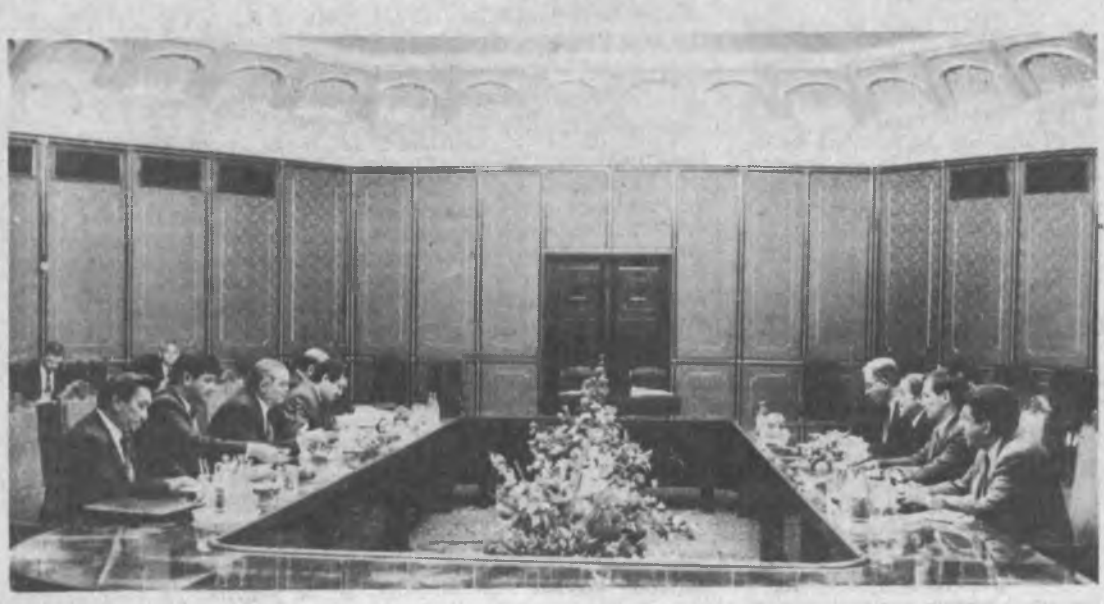

СУРАТДА: Қабул пайти. Р. ШАГАЕВ тасвири.

22 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Жаҳон банкининг Европа ва Марказий Осиё мамлакатлари бўйича вице-президенти Вильфред Талвицни қабул қилди.

Ислом Каримов Ўзбекистон билан Жаҳон банки ўртасида ҳамкорлик муносабатлари ривожланиб бораётгани хусусида сўзлади. Бу нуфузли жамғарманинг республикадаги иқтисодий ислоҳотларни маблағ ва техник ёрдам билан қўллаб-қувватлаётганини юқори баҳолади. Жаҳон банки билан Ўзбекистон ўртасидаги 1992 йилнинг сентябридан бошланган ҳамкорлик алоқалари равнақ топаверади, деб ишонч билдирди. Орол денгизи бўйидаги аҳвол билан танишиб, ташвиш билдиргани учун Талвиц жанобларига ташаккур айтди.

Меҳмон самимий қабул учун президентга миннатдорлик изҳор этар экан, имзоланган дастлабки ҳужжат ўзаро ҳамкорликнинг ибтидоси эканини таъкидлади. Залворли иқтисодий ўзгаришлар йўлини тутган Ўзбекистонга бизнинг банкимиз ҳалол ва адолатли шерик бўла олишига ишончим комил, — деди Вильфред Талвиц суҳбат ниҳоясида.

Учрашувда, шунингдек, Жаҳон банкининг Марказий Осиё давлатлари бўйича бўлими раҳбари Қодир Танжи Юрукўғли, банкнинг Марказий Осиёдаги минтақавий вакили Парвез Ҳасан ҳам иштирок этди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Бахтиёр Ҳамидов ва молия вазири Эркин Боқибоев ҳозир бўлдилар.

(ЎзА).

БУХОРО ВИЛОЯТИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Азиз дўстлар, биродарлар!

Сизларни эришган улкан меҳнат ютуғингиз — мустақил ватанимиз хирмонига 360 минг тоннадан ортиқ пахта топшириб, йиллик маррани мамлакатда биринчилар қатори забт этганингиз билан чин юракдан самимий табриклайман!

Бухоро воҳаси пахтакорларининг бу ютуғи мамлакатимиз куч-қудратини оширишга, эл-юрт дастурхонини тўкин-сочин қилишга қўшилган салмоқли улушдир. Бу катта ютуққа муносиб ҳиссаларини қўшган барча бухоролик меҳнаткашларга астойдил миннатдорлик билдираман.

Қадимий ва навқирон Бухорода қадриятларимизнинг тикланиши, ижтимоий-иқтисодий соҳаларда эришилаётган улкан муваффақиятлар улуғ Аллома Баҳоуддин Нақшбанд таъкидлаган «Дил ба ёру даст ба кор» — пурҳикмат йўриғининг амалдаги саодатли неъматидир. Умид қиламанки, вилоят меҳнат аҳли халқ хўжалигининг барча жабҳаларида ҳам салмоқли ютуқларни қўлга киритади.

Сизларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, осуда ҳаёт, ишларингизга қут-барака, оилаларингизга тотувлик, дастурхонингизга тўкин-сочинлик тилайман. Истиқлолимиз истиқболи йўлида барчангизга зафар ҳамиша ёр бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1993 йил 22 октябрь.

Ҳосил–93

СУРАТЛАРДА: 1. Ғиждувон туманидаги Алишер Навоий номли жамоа хўжалигининг 6-бригадаси бошлиғи Луқмон Рустамов.

2. «Гулистон» жамоа хўжалиги 9-бригадаси бошлиғи Гулнора Нарзуллаева. У бошлиқ бригада аъзолари 40 гектар майдонда деҳқончилик қилиб 165 тонна ҳосил олдилар.

Н. МУҲАММАДЖОН олган суратлар.

Бухоролик пахтакорлар олдиларига қўйилган улкан вазифани 42 иш кунида адо этишди. Ялпи ҳосилнинг деярли ҳаммаси биринчи навга сотилди. Осмонўпар хирмонга вилоятнинг Олот, Қоракўл, Бухоро, Когон, Ғиждувон, Пешку туманлари ўзларининг баракали ҳиссасини қўшдилар.

Бу катта хирмон, албатта, ўз-ўзидан бунёд бўлгани йўқ. Табиат инжиқликлари, ер шароитлари, сув масаласи каби қийинчиликлар мавжуд бўлганлигига қарамай вилоят деҳқонлари ҳар туп ниҳолни авайлаб парваришладилар. Унга ўзларининг қалб қўрларини тўкдилар. Айниқса, Олот тумани пахтакорлари ҳар йилгидек вилоятда биринчи, республикада эса тўртинчи карра йиллик пахта тайёрлаш режасини биринчи бўлиб уддаладилар. Туман пахтакорлари мустақил Ўзбекистоннинг қабул пунктларига 29 минг тоннадан ортиқ пахта топшириб, ҳар гектар ҳисобига 33,4 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олдилар. Улар айни пайтда ялпи ҳосил ҳажмини 35 минг тоннага етказиш учун тер тўкмоқдалар. Туманнинг «Ўзбекистон», «Зарафшон» каби жамоа хўжаликлари йиғим-теримда илғорликни қўлдан бермаётирлар.

Ҳар йилги мавсумнинг ўз ташвишлари, қийинчиликлари бўлади. Бу йил ҳам деҳқон қайта-қайта табиат синовларидан ўтди. Неча-неча гектар майдонларга қайта уруғ қадалди. Катта заҳматлар эвазига етиштирилган ҳосилни нобуд қилмасдан йиғиб-териб олишда туманлар, қишлоқ кенгашлари, хўжаликлар раҳбарлари, кўп минг сонли фаоллар мавжуд қийин-

чиликларни бартараф этиш, асосий ризқ-рўзимиз бўлган пахтадан мўл ҳосил олиш йўлида катта ташкилий ишларни амалга оширдилар. Бугун эса пахтакорлар ўз меҳнати самарасидан беҳад қувонмоқдалар. Вилоят раҳбарлари ҳам ҳосилни тезу-соз, йиғиб-териб олиш юзасидан катта тайёргарлик, сафарбарлик ишларини олиб бордилар. Теримчиларни ўз вақтида моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш тадбирлари белгиланди. Айниқса, Президентимиз Ислом Каримовнинг пахта толаси харид нархини янада ошириш ҳақидаги Фармони, теримчиларга ҳақ тўлаш миқдорининг кўпайиши пахтакорларнинг кучига куч, ғайратига ғайрат қўшди.

Қишлоқ хўжалигида ишни ташкил этишнинг янги шакллари кенг жорий этилгани ҳам муваффақиятни таъминлашда муҳим омил бўлди. Вилоятдаги жамоа хўжаликларининг аксариятида ижара пудратчилар, оилавий звенолар фаолият кўрсатди.

Ҳозирги иқтисодий қийин шароитда ҳаётимиздаги қийинчиликларни енгиш вилоятда яшаётган турли касб эгаларини бир ёқадан бош чиқариб ишлашга ундади, ҳаммани далага сафарбар этди. Пахта — асосий бойлигимиз эканлигини ҳеч ким унутгани йўқ.

Мустақилликка эришган республикамиз иқтисодиётини мустаҳкамлаш асосий бойлигимиз — пахта сифатини яхшилаш, унинг жаҳон бозоридаги мавқеини кучайтиришга кўп жиҳатдан боғлиқ. Вилоят пахтакорлари буни яхши тушунадилар. Улар бундан-буён терилган пахта соф даромад эканлигини ҳам яхши билишади. Шу боис вилоят хўжаликларида йиғим-терим жадал бормоқда. Вилоят меҳнаткашларининг руҳи тетик. Улар яна давлатимиз хирмонига 40 минг тоннага яқин «оқ олтин» топшириб ялпи ҳосил ҳажмини 400 минг тоннадан ошириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Ойбек РАҲИМ.
«Халқ сўзи» мухбири.

«Театр: Шарқ-Ғарб» халқаро фестивали қатнашчиларига

Қадрли театр санъати арбоблари, муҳтарам дўстлар, азиз меҳмонлар!

Мустақил Ўзбекистон тупроғида биринчи марта ўтказилаётган «Театр: Шарқ-Ғарб» халқаро фестивали жаҳон минтақаларининг янгича мулоқоти, маънавият намойиши, руҳият байрамидир!

Қадимдан халқ томошалари кўринишида бўлиб, театр сифатида шаклланган бу санъат доим ижтимоий ҳаётга таъсир ўтказиб келган. Инсон турли чегаралар қуради, аммо санъат сарҳад билмайди: Ғарбу Шарқда ҳам, Шимолу Жанубда ҳам у инсон ҳаёти манзараларини намойиш этаверади. Санъатнинг мантиқи ҳам чегарасиздир.

Ушбу анжуман турли минтақалар маданиятининг кўрки бўлиб, инсонни покланишга чақиради, эзгуликка руҳлантиради, баракали фаолиятга чорлайди, деб умид қиламан.

Тангри Таоло меҳр нурини ёғдирган озод Ўзбекистонга — меҳр-муҳаббат диёрига хуш келибсиз, азиз дўстлар! Сиз, театр саҳнаси санъаткорларини, жаҳон саҳнасида қадимдан ўз мавқенга эга бўлган софдил, санъатсевар халқимиз номидан чин кўнгилдан муборакбод этаман!

Анжуманингиз қутлуғ бўлсин!

Эҳтиром билан,

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ.

ИМОМ ИСМОИЛ АЛ-БУХОРИЙ МАСЖИДИНИ ТАЪМИРЛАШ ЮЗАСИДАН ЭНГ ЯХШИ ЛОЙИҲА УЧУН ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН ХАЛҚАРО ТАНЛОВ ЯКУНИ ВА «ИМОМ АЛ-БУХОРИЙ ҲАЁТИ ВА ДАВРИ» ХАЛҚАРО ИЛМИЙ АНЖУМАНИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Бугун кўҳна ва ҳамиша навқирон Самарқанд шаҳрида иш бошлаган анжуманингиз Ўзбекистон Республикаси ижтимоий ҳаётида тарихий воқеадир. Ўтказилган халқаро танлов якунлари ва, алалхусус, халқаро анжуман, шубҳасиз, қадриятларимизни тиклаш йўлида амалга ошираётган саъй-ҳаракатларимизнинг узвий қисмидир.

Диёримиз ўғлони, халқимизнинг муносиб фарзанди, буюк муҳаддис олим — Имом Исмоил Ал-Бухорий мақбарасини ва масжидини таъмирлаш ғоят улуғ ва шарафли ишдир!

Ўзбекистонда туғилиб вояга етган алломамиз ҳадис илми ривожига қўшган улкан ҳиссаси билан жаҳонга танилган, Ислом динининг бешиги — Маккаи Мукаррама ва Мадинаи Мунаввара аҳлининг, дин пешволари ва олимларининг таҳсинига сазовор бўлган.

Шу кунларда улуғ бобомиз руҳини шод этиш, ҳаёти ва илмий меросини тарғиб қилиш борасида ўтказилаётган тадбирлар Имом Исмоил ал-Бухорий номи ва асарлари асрлар оша барҳаётлигидан далолатдир.

Сизлар бошлаган ва амалга ошираётган ишлар натижасида алломамиз мақбараси келажакда Ислом аҳли учун муқаддас қадамжо ва жаҳондаги ғоят гўзал зиёратгоҳлардан бирига айланишига ишончим комил.

Анжуманингиз ишига ривож, иштирокчиларига сиҳат-саломатлик ва илмий изланишларида муваффақиятлар тилайман!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ШОЛИКОРЛАРИГА

Азиз дўстлар, биродарларим!

Сизларнинг улкан меҳнат зафарингиз — давлатга 215 минг тоннадан ортиқ шоли топшириб, мўлжалдаги режани муддатидан илгари ошириб бажарганингиз ҳақидаги хушхабар барчамизни беҳад мамнун этди.

Боболаримиз ҳар кафт донни эъзозлаб, қишга қазно-омборларини ғаллага тўлдирган деҳқоннинг насибаси бутундир, дейишган. Сиз сув кечиб, тер тўкиб уйган бу хирмон халқимизнинг ризқига ризқ, бойлигига бойлик бўлиб қўшилади. Ушбу меҳнат жасоратингиз учун барчангизга самимий миннатдорлигимни билдираман.

Бугунги меҳнат зафарингиз Қорақалпоғистон диёрида тез кунларда ўтказиладиган катта тантаналар — Тошкент шаҳри маданияти кунлари, Тўрткўлнинг 120 йиллик тўйи, шунингдек, мамлакатимиз тарихидаги муҳим воқеа — Ўзбекистон Конституцияси қабул қилинганининг бир йиллиги умумхалқ байрами арафасида эришилгани билан ҳам ғоят қадрлидир.

Барчангизга ватанимиз фаровонлиги йўлидаги бунёдкорлик ишларингизда муваффақият, хонадонларингизга тинч-тотувлик, бахт-саодат тилайман.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри
1993 йил 22 октябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

1992 ВА 1993 ЙИЛ ҲОСИЛИДАН ОЛИНГАН ПАХТА ТОЛАСИНИ СОТИШНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДА

Вазирлар Маҳкамаси Қорақалпоғистон Республикаси ҳамда вилоятлардаги хўжаликлар тасарруфида қолдирилаётган пахта толаси ва бошқа маҳсулотларни сотиш уюшмалари маҳсулотларни бошма-бош алмаштириш (мавоза) жараёнида пахта толасидан ишнинг кўзини билмай фойдаланиш ҳолларига жуда кўп марта йўл қўйганликларини қайд этади. Унча аҳамиятли бўлмаган моллар ва ресурсларга алмаштириш учун пахта толаси жўнатилмоқда, айирбош қилиш тенгма-тенг бўлишига ҳамиша ҳам риоя қилинмаяпти. Нархни камайтириш ва эвазига пора олиш йўли билан суиистеъмол қилиш ҳоллари кўп содир бўлмоқда.

Пахта толаси кўпинча бир неча воситачиларнинг иштирокида ва туманлар ҳамда вилоятлар ҳокимликларининг аралашуви билан сотилмоқда.

Буларнинг ҳаммаси амалга оширилаётган мавоза битимлари самарадорлигини камайтиради, Республика халқ хўжалигига иқтисодий зарар, хўжаликларнинг мустақиллиги ва ташаббускорлигига путур етказади.

Пахта толасидан оқилона фойдаланиш ва уни МДҲ мамлакатларидаги истеъмолчиларга сотишда тегишли тартиб ўрнатиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. «Ўзшартномасавдо» ва «Ўздавпахтасаноатсотиш» ҳукуматлараро битимларга мувофиқ етказиб бериладиган пахта толасининг ҳаммасини (чет элга чиқариш ва эркин алмаштириладиган валютага сотиш учун етказиб бериладиган пахта толасидан ташқари) асосан клиринг — нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилиш асосида сотсин, бунда республикага кундалик зарур молларни, энг аввало озиқ-овқат ва хомашё келтиришни кўзда тутсин.

2. Хўжаликлар тасарруфида қолдириладиган пахта толасининг ҳаммасини хўжаликлар мустақил равишда истеъмолчилар билан тузилган бевосита шартнома негизида, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар уюшмалари орқали асосан эркин алмаштириладиган валютага сотишлари белгилаб қўйилсин. Қолган қисми нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилиш ва мавоза шартлари асосида белгиланган тартибда озиқ-овқат ҳамда моддий-техника ресурсларига алмаштирилади. Республикадаги истеъмолчилар бундан мустаснодир.

3. «Ўздавпахтасаноатсотиш» (ўртоқ Зикриёев) унинг вилоятлардаги бўлинмалари давлат ресурсидаги ҳамда хўжаликлар тасарруфида қолдирилаётган толадан мақсадга мувофиқ фойдаланилишини қатъий ҳисобга олсин ва назорат қилиб борсин.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар кенгаши, вилоятлар ва туманларнинг ҳокимликлари хўжаликлар тасарруфида қолдирилаётган толани сотиш чоғида уларнинг манфаатлари камситилишига йўл қўймасинлар, республикага тақчил бўлмаган моллар — моддий ресурсларни келтириш учун пахта толаси ажратиш ҳолларига чек қўйсинлар.

5. Мазкур қарорнинг бажарилиши учун шахсий масъулият «Ўздавпахтасаноатсотиш» (ўртоқ Зикриёев), «Ўзшартномасавдо» (ўртоқ Шарипов), ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги (ўртоқ Рустамбеков), Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси (ўртоқ Желтоухов), «Ўзавтотранс» корпорацияси (ўртоқ Аҳметов), божхоналар комитети (ўртоқ Абдуғаниев) зиммасига юклатилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 21 октябрь.

(Ушбу қарорнинг шарҳини 2-бетда ўқийсиз).

Хўжанд янгиликлари

ИҚТИСОДИЙ ЭРКИНЛИК САРИ

Халқ депутатлари Ленинобод вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари бўлиб ўтган XIV сессиясида бошқа масалалар қатори вилоятни эркин иқтисодий минтақага айлантириш масаласи ҳам кўрилди.

Саноати ривожланган, жуда кўп табиий бойликларга эга бу вилоят ҳам кейинги пайтларда ўз бошидан маълум иқтисодий қийинчиликларни кечирмоқда. Аҳолининг турмуш даражаси олдингига қараганда пасаймоқда. Вилоятни янги иқтисодий изга ўтказишдан асосий мақсад биринчи навбатда айнан одамлар турмушини яхшилашдир. Чунки, иқтисодий эркинлик анчагина бюрократик тўсиқларни ўртадан кўтариб ташлайди.

Сессияда Тожикистон Олий Кенгаши Раёсати ва Жумҳурият Вазирлар Кенгашига мурожаат қилиниб, вилоятни эркин иқтисодий минтақага айлантириш борасида ҳужжатларни тайёрлашга кўмаклашиш сўралди.

МУАЛЛИМ ҒАМХЎРЛИККА МУҲТОЖ

Айни шу сессия минбаридан туриб жумҳуриятда муаллимлар иқтисодий аҳволининг қийинлиги, уларга бериладиган иш ҳақини беш баробар кўпайтириш ҳақида гап бўлди.

Ҳозир ўқитувчилар маошини кўпайтириш йўллари изланмоқда. Вилоятнинг кўпгина туманларида эса мустақил мамлакат келажаги бўлган ёшлар тарбиясига бел боғлаган касб эгаларини қадрлаш тадбирлари кўрилаётир. Масалан, Нов тумани халқ маорифи бўлими бу йил нафақага чиққан кекса муаллимларнинг ҳар бирига 10 минг рублдан пул ажратди. Тумандаги кичик корхоналардан бири эса лицей ўқитувчиларини рағбатлантириш мақсадида 300 минг рубл берди.

СИЗ ЁЛҒИЗ ЭМАССИЗ!

Бу сўзлар Ўратепа туманининг Қўриқ қишлоғида ёлғиз қариялар уйини очиш маросимида қайта-қайта тилга олинди.

Қариялар уйининг очилиш маросими 25 нафар чол-кампирнинг хурсандчилигига боис бўлди. Махсус қурилган янги бинода қариликнинг қийин дамларини фароғатда ўтказиш учун барча шароит муҳайё қилинган. Кекса кишиларнинг ёлғизлигини билдирмаслик мақсадида барча чора-тадбирлар кўрилаётир.

Ўратепа шаҳар ижроқўми ва Ленинобод вилояти ижтимоий таъминот бўлими бу минтақавий қариялар уйини мудом диққат марказида тутишга аҳд қилишди. Кўпгина корхоналар, муассаса ва ташкилотлар ёлғиз қолган чол-кампирларга маблағ, озиқ-овқат, кийим-бош беришмоқда.

ҒИРОТ ВА РАХШЛАР КЎПАЯДИ

Олтмишинчи йиллар бошида собиқ Иттифоққа раҳбарлик қилган одамнинг узоқни ўйламаган фармони туфайли не-не отлар сўйилиб кетганди. Илгари кўчалардан ўтганда кўзни яшнатган отлар кўпгина қишлоқларда анқонинг уруғига айланиб қолганди.

Вақти келиб, хатолар англанди. Лекин уни тузатиш осон бўлмади. Отнинг инсон ҳаётида тутган ўрнини яхши билган кўпгина хўжаликларда бу соҳани ривожлантириш учун барча қийинчиликларга кўкрак кериб борилмоқда. Тоғлар бағрида жойлашган Шаҳристон туманининг Ҳамза номли давлат хўжалиги жамоаси ҳам йилқичиликни ривожлантириш йўлини танлаб олди. Туркистон тизма тоғлари даралари асосий ери бўлган бу хўжалик учун айнан йилқичилик фойда келтиради.

Ҳозир хўжаликда етиштирилаётган отларга талаб катта. Уларни ёнилғи камчилиги шароитида қулай улов сифатида сотиб олишмоқда. Жумҳуриятдаги чавандозлар учун алоҳида отлар етиштирилади. Хўжалик қимизчиликда ҳам машҳур бўлиб бормоқда.

Вилоятнинг Ашт туманидаги йилқичилик хўжалиги эса «Рахш» деб аталади. Бу хўжаликда бўқа бошланган ўттиз бош қорабайир зотли от эса ҳозир деярли 400 тага етказилди. Шу тариқа вилоят хўжаликларида афсонавий Ғирот ва Рахш зотли отлар кўпайтирилмоқда.

Ўринбой УСМОН.

1992 ВА 1993 ЙИЛ ҲОСИЛИДАН ОЛИНГАН ПАХТА ТОЛАСИНИ СОТИШНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДАГИ

ҚАРОРГА ШАРҲ

Республика Президентининг Фармони ва ҳукумат қарорига мувофиқ жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг пахта етиштиришдан манфаатдорлигини ошириш, етиштирилган маҳсулотни сотишда уларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш ва мустақиллигини ошириш мақсадида пахтакор хўжаликларга 1991 йилги ҳосилдан бошлаб уларнинг тасарруфида қолдириладиган пахта толасини мустақил равишда сотиш ҳуқуқи берилган эди.

1991 йилда белгиланган топшириқдаги пахта толасининг 5 фоизи ва топшириққа қўшимча олинган толанинг ҳаммаси хўжаликлар тасарруфида қолдирилди. 1992 йил ҳосилидан эса бу улуш топшириқнинг 15 фоизига қадар оширилди ва топшириққа қўшимча олинган толанинг ҳаммаси хўжаликлар ихтиёрида қолдирилди.

1993 йил ҳосилидан эса тағин ҳам кўпроқ тола — топшириқдаги толанинг 20 фоизи ва топшириққа қўшимча олинган толанинг ҳаммаси хўжаликлар тасарруфида қолади.

Бу чора хўжаликларнинг иқтисодиётига ижобий таъсир қилиб, уларга молиявий масалаларни мустақил ҳал этиш имконини бермоқда, бозор муносабатларини, ўзаро манфаатли ҳамкорлик ва ишбилармонликни ривожлантиришга кўмаклашмоқда.

Жамоа ва давлат хўжаликлари тола истеъмолчилари билан бевосита шартнома асосида пахта толасини озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат молларига, ёғоч-тахта, ёнилғи ва бошқа тақчил моддий ресурсларга алмаштирмоқда.

Шу билан бирга, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлардаги хўжаликлар тасарруфида қолдириладиган пахта толаси ва бошқа маҳсулотларни сотиш уюшмалари назорат ўрнатмаганлиги оқибатида кейинги пайтда пахта толасини маҳсулотларга самарасиз айирбош қилиш ҳоллари тез-тез учрай бошлади. Хўжаликларга улар жўнатган тола эвазига аҳамияти жиҳатидан иккинчи даражали моллар ва ресурслар етказиб берилмоқда, тола арзон нархда сотилмоқда, айирбош қилишда тенгликка риоя қилинмаяпти, суиистеъмолларга йўл қўйилмоқда.

Тола сотиш иши билан жуда кўп турли воситачилар шуғулланмоқда.

Бу аҳвол жамоа ва давлат хўжаликларининг, кооперативлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг мустақиллиги ва ташаббусига путур етказади, мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорларнинг аҳамиятини пасайтиради.

Шу муносабат билан юқорида эълон қилинган қарорда қуйидагилар белгилаб қўйилди:

— Ҳукуматлараро битимларга доир пахта толаси (чет элга чиқариш ва эркин айирбош қилинадиган валютага сотиш учун етказиб бериладиган толадан ташқари) фақат нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилиш негизида республикага энг зарур моллар, энг аввало озиқ-овқат ва хомашё етказиб бериш эвазига сотилади;

— Хўжаликлар тасарруфида қолдириладиган пахта толасининг ҳаммасини улар истеъмолчилар билан тузилган бевосита шартнома асосида шу иш учун махсус тузилган уюшмалар орқали мустақил равишда асосан эркин алмаштириладиган валютага сотадилар. Шунингдек, хўжаликлар толани нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилиш ва мавоза шартлари билан сотишлари ёки озиқ-овқат ва моддий-техника ресурсларига алмаштиришлари мумкин. Республиканинг ўзидаги истеъмолчиларга пахта толаси сотиш чоғида бу тартиб амал қилмайди.

Умуман, Вазирлар Маҳкамасининг қарори пахта толасини сотишни такомиллаштиришга, бу ишдаги нуқсонларни тугатишга, бундан буён хўжаликлар ўзлари етиштирган маҳсулотдан фойдаланишида уларнинг манфаатлари ва ҳуқуқлари камситилишига йўл қўймасликка қаратилган.

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

22 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида республика Бош вазирининг ўринбосари Бахтиёр Ҳамидов юртимизда меҳмон бўлиб турган Жаҳон банкининг Европа ва Марказий Осиё мамлакатлари бўйича вице-президенти Вильфред Талвицни қабул қилди.

Учрашув чоғида Жаҳон банкининг республикамизга 21 миллион АҚШ доллари миқдорида имтиёзли қарз бериши ҳақидаги битим имзоланди. Бу маблағ Ўзбекистон Марказий банки, Республика давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш қўмитаси ҳамда Меҳнат вазирлиги фаолиятини такомиллаштириш юзасидан тайёрланган қўшма лойиҳани амалга ошириш учун сарфланади.

Битимни Ўзбекистон Республикаси номидан Бахтиёр Ҳамидов, Жаҳон банки томонидан Вильфред Талвиц имзолади.

(ЎзА).

ТАДБИРКОРЛИКНИНГ АЙБИ ЙЎҚ

КЕЙИНГИ вақтда шўрчиликлар жудаям фаоллашиб кетишди: биров аккумулятор ишлаб чиқаряпти, яна биров атлас тўқияпти, бошқа биров пойафзал тикмоқда. Ҳатто бу ерда чоллар бошига ўрайдиган салла ҳам тайёрланмоқда.

Бундай ва шунга ўхшаган кўплаб ишларнинг бошида Шўрчи тумани ҳокими, Ўзбекистон халқ депутати Эшболта Шерматов турганлигини яқинда бу ерда бўлиб ўтган республика кенгаши иштирокчилари ҳам бир овоздан эътироф этишди. Тадбиркор ҳокимнинг ташаббуси билан ҳар бир хонадонда 50 тадан товуқ боқиш тўғрисида қарор имзоланганлигини ҳурматли ўқувчиларимизга аввал хабар қилган эдик. Ҳокимнинг шу қароридан сўнг шўрчиликларнинг паррандаларга бўлган ҳурмати ортиб кетди. Бу ҳаракатнинг бошида ҳоким бошлиқ ҳокимлик турипти. Яъни ҳокимликнинг масъул ходимлари ҳокимиятнинг ҳовлисида ҳашар йўли билан товуқхона қуришди. Уни замонавий меъморчиликни писанд қилмасдан ибтидоий усулда қуриб қўя қолишди: тахминан мингта товуқ жой бўладиган ерни симтўр билан ўрашди, сувлоқлар, охурлар ясалди. Шундан сўнг олти минг сўмдан пул йиғишиб, 1000 та жўжа сотиб олишди. Кундан-кун, ойдан-ой ўтиб, «чий-чий»лаб юрган жўжалар «одам» бўлди: дон талашиб бир-бирини чўқийдиган қилиқ чиқарди.

— Биз билмабмиз, жўжаларимизнинг ярмидан кўпи хўроз экан,— дейди ҳокимликнинг котибият бошлиғи Эшмирза Муҳаммадиев. — Бу хўрозлар табакадан бошқа нарсага ярамайди. Яна денг, жўжахўрозлар энди шўрвабоп бўлганида ярми ўлиб кетди. Қаранг, улар ҳам касал бўлар экан.

— Товуқхонадан кўтарилаётган бадбўй ҳид безовта қилмаяптими?

— Йўқ, одам ҳамма нарсага ўрганиб қолар экан.

Насиб бўлса, ноябрга бориб, шу жўжалар туғар эмиш. Шу муносабат билан Эшмирза ака мени қуймоқхўрликка таклиф қилди. Нима бўпти, борсак боравера миз-да!

Тожиддин РАЗЗОҚ, «Халқ сўзи» мухбири.

Саломат бўлинг!

ДАРДИНГНИ ОЛАЙ ЮРТИМ...

«Агар шоҳ бўлолмасанг, табиб бўл».
Ҳинд мақоли.

Шундай касалликлар борки, улар ҳақида гапиришга, сўз юритишга тортиниб турилади. Жумладан, сил хасталиги ҳақида сўз кетганда ҳам, ёзилганда ҳам енгилгина «шамоллаш», ёхуд борингки, оғирроқ айтилса, «зотилжам» деб таъриф берилади.

Хўш, бу қандай дард? Бизда ушбу хасталик билан оғриган беморларни даволаш борасида қандай ишлар қилинмоқда? Муаммолари нималардан иборат? Ана шу саволлар жуда кўпларни қизиқтириши табиий. Жамоатчи мухбиримиз Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тиббиёт ходими, медицина фанлари номзоди, «Пахтали кўл» сиҳатгоҳи бош ҳакими Турсун АҲМЕДОВ билан шулар ҳақида суҳбат қилди.

—Ҳар бир юрт фаровонлигининг мезонлари шу юртда яшаётган фуқароларнинг соғлиғи, саломатлиги билан ўлчанади. Агар юртнинг фуқароси соғлом бўлса ундан соғлом фарзандлар туғилади. Келажаги саломатликка, сиҳатликка гаровли бўлади. Шу маънода жумҳуриятимиз Президенти И. Каримовнинг бевосита эътибори билан «Соғлом авлод учун» ордени таъсис этилганлиги ҳам жуда маъқул иш бўлди. Бу жонкуярлик эл-юрт саломатлиги йўлида меҳнат қилаётган ҳаким ва ҳамшираларнинг, олиму табибларнинг жонфидо ишларига эътибор бўлиши ҳам табиий.

Шу ўринда сил касаллиги ҳақида, касалликнинг тарқалиши ва умуман уни даволаш масалалари ҳақида нималарни айтиш мумкин?

— Сил хасталиги дунёдаги барча мамлакатларга маълум ва ҳамиша табобат ходимлари назоратида турибди. Хусусан, бизнинг республикамизда ҳам шу хасталик билан оғриган беморлар талайгина. Бу дард ҳақидаги илк маълумотлар қадимги давр файласуфи Суқротдан буёғига маълум. Улуғ ҳаким ибн Сино ҳам ушбу касаллик ҳақида ўта муҳим маълумотларни баён қилган эди.

Касалликни фақат зарра-бин орқали кўринадиган бироз қийшиқ таёқчалар шаклидаги микроорганизмлар—микробактериялар маълум бир шароитда келтириб чиқаради. Жумладан палапартиш ҳаёт тарзи, чекиш, спиртли ичимликлар истеъмол қилиш, гиёҳвандлик, оғир мусибатлар, руҳий физиологик таназзул ва бошқа турли-туман сабаблар оқибатида инсон танасининг заифлашуви шу организмга тушган сил микробактерияларининг хуружига сабаб бўлади. Жумҳуриятимизнинг ҳар бир туманида, шаҳрида сил касаллигига қарши курашувчи диспансерлар, шифохоналар ташкил этилган. Уларда шу касалликка чалинган беморлар ҳисобда турадилар, даволанадилар, мунтазам профилактика ишлари олиб борилади.

— Шифохонангизда даволанаётган форишлик Лола исмли келинчакнинг аҳволини кўриб раҳмим келди. Жуда дармонсиз, бир ҳолатда эди. Орадан бир ойча ўтиб, унинг аҳволи яхши томонга ўзгарганлигини, тўлишиб, ранг-рўйига сиҳатлик кирганлигининг гувоҳи бўлдим...

— Биласизми, медицина амалиётида руҳий тушкунлик сил касаллигини келтириб чиқарувчи бош омил деб тан олинади. Шундай ҳолат сил касаллигининг ниҳоятда тез ривожланишига сабаб бўлади. Лолахонда ҳам шундай бўлган эди. Оилавий турмуш шароитининг ёмонлиги, ўз вақтида овқатланмаслик унинг дармонини қуритган эди.

Одам узоқ вақт руҳий тушкунликка тушиб қолганда касаллик зимдан бошланади ва дастлабки аломатлари гриппга ўхшаб кетади. Беморнинг дармони қурийди, бўшашади, озроқ иситмалайди, кечалари терлаб, озиб кетади. Ўз вақтида даволанишнинг самараси жуда яхши натижаларга олиб келиши аниқланган. Жумҳуриятимизда сил касаллиги билан оғриган беморларни аниқлаш ва даволашнинг давлат таъминотидаги жуда мукаммал тизими йўлга қўйилган. Жумладан, бизнинг сиҳатгоҳимиз ҳам шу касаллик билан оғриган беморларнинг соғлигини мустаҳкамлаш, лозим бўлса касб-корга ўргатиш вазифаларини ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Айни пайтда барча соҳаларда, давримизнинг оғир машаққатлари билиниб турган бўлишига қарамай, давлатимиз инсон саломатлигини мустаҳкамлаш, асраш борасида ҳеч қандай маблағни аяётгани йўқ.

— Хоҳлайсизми, йўқми, тан олиб гапириш керак, бугуннинг оғирлиги айнан табобат соҳасида ўта билиниб қолаётгани чин. Сиз ўттиз беш йилдан бери тиббиёт соҳасида ишлаб келаётган ҳакимсиз. Наҳотки ҳамма ишларимиз яхши бўлса?

— Рост гапни айтиш керак, сил — ижтимоий хасталик. Турмуш фаровонлиги ошаверганн сайин у дард камаяверади. Бу соҳада бугунги вазифа шундан иборатки, профилактикани янада кучайтиришимиз зарур. Бунинг учун бир неча муаммоларни ечмоқ лозим. Аввало кадрлар масаласи чатоқ, жарроҳ, кардиолог, гинеколог каби шифокорлар жуда кўп. Аммо фтизиатор — яъни сил касалликлари билан шуғулланадиган ҳакимлар ниҳоятда кам. Хасталикни даволаш масаласига келсак, бу ҳам ўзига хос муаммога айланиб бораяпти. Жуда кўп дори-дармонлар чет элдан валюта баҳосига олинарди. Бугун озроқ бўлсада етишмовчилик бор. Учинчи муаммо сиҳатгоҳларни — санаторияларни моддий ва усқунавий жиҳатдан янада мукаммалроқ жиҳозлаш...

— «Пахтали кўл» сиҳатгоҳи ихтисослашувига, мақсад ва вазифаларига кўра собиқ Иттифоқда ягона эди. Бу ерда ҳам даво, ҳам меҳнат билан даволаш ва касб-корга ўқитиш бир вақтда ва чамбарчас олиб борилар эди. Бугун шу вазифалар ўзгармадими?

— Йўқ, сиҳатгоҳимиз мақсади ва вазифалари ўзгарганн йўқ. Сил билан оғриган ва маълум бир даволаш жараёнини ўтаган беморлар жумҳуриятимизнинг барча вилоятларидан ва қишлоқларидан келиб ўз соғлиқларини мустаҳкамлашлари ва айни пайтда ҳамшира, ҳисобчи, тикувчи, радио-телевизор устаси, котибалик каби мутахассисликларга ўқиши, ўрганиши мумкин. Наманган медицина билим юртининг сиҳатгоҳимизда очилган бўлимида бир юз йигирма қиз ҳамширалиикка ўқияпти. Тўрт юздан зиёд кишилар эса бошқа касбларни эгаллашмоқда. Шуни алоҳида қайд этиш керакки, шифохонамизда даволаш, таълим бериш, мутахассисликларга ўргатиш бутунлай давлат таъминотидадир.

Сиҳатгоҳимиз ва унинг меҳнаткаш ҳакимларининг номи жуда кўп жойларда маълум ва машҳур. Улар, орасида ажойиб ҳаким ва ҳакималар Рустам Ғуломов, Абдувосит Ғаниев, Тойира Маисурова, Галина Ёқубова, Усмонжон Содиқов, Валентина Досковская каби ўз ишининг фидойилари бор. Уларнинг номини элимиз иззат-ҳурмат билан тилга оладилар.

Оға БУРГУТЛИ суҳбатлашди.

Хатлардан сатрлар

Саховат—дилларни равшан этади

Бир неча йилдирки, «Ғунча» акционерлар жамияти С. Раҳимов туманидаги кўзи ожизлар жамияти аъзоларини бепул пойафзал билан таъминлаб келмоқда.

Яқинда мазкур жамият аъзолари ногиронларга 87000 сўмлик 120 жуфт калиш совға қилдилар. Бу беминнат ёрдам биз кўнгли ўксик кишиларнинг руҳимизни кўтарди.

Ёруғ оламни кўриш бахтидан мосуво бўлган биз ногиронларни қўллаб-қувватлаётган, ҳолидан хабар олаётган кишилардан, жумладан «Ғунча» акционерлик жамияти раиси Ў. Каримов ва шу жамиятга қарашли 38-дўкон мудири Ш. Маъдалиевлардан чексиз миннатдормиз.

Игнадек саховат, бир оғиз ширин сўз дилларни қуёшдек равшан этади, деб тўғри айтишар экан.

Т. МАҚСУДОВ,
Тошкент шаҳри.

ДАРОМАДИМ—ХАЙРИЯ ИШЛАРИГА

Бахтсиз ҳодиса туфайли I-гуруҳ ногирони бўлиб қолдим. «Тез ёрдам» машинасида дурустгина ишлаб юрган йигирма олти ёшли йигитнинг тўшакка михланиб қолиши... оғир бўлди. Шундан сўнг шаҳар ижтимоий-таъминот бўлимидан менга ногиронлик аравачаси ва енгил автомашина ажратишди.

Юртбошимизнинг биз ногиронларга кўрсатаётган беқиёс ғамхўрликлари кўнглимга таскин берди. Йигирма йилдан сўнг қайта ҳаётга қайтгандай бўлдим. Ўтган йили укамнинг ёрдами билан шаҳримизнинг Усмон Носир кўчасида хусусий дўкон қурдирдим. Бу ишда Қўқон шаҳар ҳокими Х. Мавлонқулов ҳам ўз кўмакларини аямади. Ҳозирда дўкондан келаётган даромаддан шаҳар болалар уйи, ногиронлар уйи ва муҳтож кишиларга баҳоли қудрат ёрдамлашаяпман.

Болалар — келажагимиз. Бу борада Президентимиз олиб бораётган оқилона сиёсатни қўллаб-қувватлаган ҳолда шаҳардаги 33-мактабнинг энг аълочи икки ўқувчисига ҳар бирига 500 сўмлик стипендия берадиган бўлдим. Токи, эртамиз, юртимиз келажаги ҳақида қайғуриш ҳар биримизнинг бурчимизга айлансин.

Юнус ХАМЗАЕВ,
Қўқон шаҳар, «Юнусий» хусусий дўкони бошқарувчиси.

ТАНҚИДДАН ТЎҒРИ ХУЛОСА

Сўнгги пайтлар Поп туманининг Исковут даҳасида меъёрланган озиқ-овқат маҳсулотлари таъминотида узилишлар содир бўла бошлади. Бу эса аҳолининг ҳақли эътирозига сабаб бўлди. Мазкур узилишлар борасида юқори ташкилотларга қилган мурожаатларимиз изсиз кетмади. Шикоятимиз асосида келган текширувчилар аризамизни муфассал ўрганиб чиқишди, айбдорлар жазоланди. Айни пайтда меъёрланган маҳсулотларни ўз вақтида етказиб берилиши тўла таъминланди.

Эл-юртга қайишадиган раҳбарларимиздан миннатдормиз.

Х. ҲУСНИТДИНОВ,
II-гуруҳ ногирони,
Наманган вилояти.

ШАХСИЙ МУЛК ХИЗМАТ СИФАТИНИ ОШИРАДИ

Президентимизнинг Фармонларини амалга ошириш борасида Косонсой туманида қатор ижобий ишлар қилинмоқда. Хусусан, шахсий мулк эгаларини кўпайтириш, турар-жойлар ва корхоналарни хусусийлаштириш йўлида қўйилаётган қадамлар айниқса эътиборга моликдир.

Ҳозиргача 45 та турли объект, корхона ва дўкон хусусийлаштирилди. Яқинда туман маиший хизмат кўрсатиш бошқармасида меҳнат қилаётган 35 нафар ҳунармандга Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш қўмитасининг мулкий ҳуқуқини тасдиқловчи давлат ордери топширилди.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

ЭШИТМАДИМ ДЕМАНГЛАР

АСЛИДА... БУРГАДОРИ ЭКАН

АШАДДИЙ тижоратчиларга харидор бўлишдан аввал яхшилаб ўйлаб кўрган маъқул экан. Қозондаги воқеа шундан огоҳлантиради.

АНДОЗАЛАШТИРИШ маркази ходимлари шампун ўрнида сотилаётган маҳсулот ёрлиғидаги чет эл ёзувини ўқиб таржима қилишса, у ит ва мушуклар бургасига қарши ишлатиладиган дори бўлиб чиқди. Шунингдек, каттагина ҳажмда келтирилган «аёлларнинг пардоз буюмлари» ҳам текшириб кўрилса, у ғунажин ва сигирлар елини шишиб кетганда суркаладиган крем экан.

ЭРКАКЛАР КЎЗИНИ ЎЙНАТМАСИНЛАР ДЕБ

ИШГА калта юбка кийиб келишни тақиқлаш тўғрисидаги буйруқ Запорожьедаги «Коммунар» ишлаб чиқариш бирлашмаси аёллари иззат-нафсига тегди.

БИРЛАШМА аёллари корхона ҳудудида махсус иш коржомасида юрсалар ҳам уларнинг тиззалари очиқ. Маъмуриятнинг фикрича, бундай ҳолат эркак ишчиларни чалғитади, меҳнат унумдорлигини камайтиради. Шу боис эшик олдида турувчи қоровулларга калта юбка кийиб келган аёлларни тўхтатиб, қайта кийиниб келишлари учун уйларига жўнатиш тўғрисида буйруқ берилди.

БУ ҚАНДАЙ ЁМҒИР БЎЛДИ?

БОШҚИРДИСТОНДАГИ Белое Озеро станциясида ёққан ёмғирдан сўнг ҳамма картошкаларнинг палаги қуриб, ҳосили чириб кетди.

ОСМОНДАН ёққан ёмғирми ёки бошқа нарсами, ҳанузгача ҳеч ким билолмайди. Деҳқонлар буни ҳавоси кимёвий заҳарли моддалар билан ўта ифлосланган Салават ва Стерлитамак шаҳарлари томонидан шамол ҳайдаб келган булутлар ёмғиридан кўришяпти. Колорада қўнғизлари ҳам озуқасиз қолганини ҳисобга олмаганда бу офат деҳқонларга қимматга тушди.

ЭЛЬБАГА ЙИРТҚИЧ БАЛИҚ ҚАЙДАН КЕЛДИ?

ДАРЁНИНГ Десау шаҳридан оқиб ўтадиган ерида қармоққа нотаниш йиртқич балиқ илинди.

УЗУНЛИГИ 28 сантиметрли бу балиқни маҳаллий табиатшунослик музейи экспертчилари текшириб кўришди. Ҳақиқатан ҳам у фақат Жанубий Америка дарёларида яшайдиган йиртқич балиқ экан. Амазонкалик бу хавфли меҳмон Германияга қаердан келиб қолди? Ахир улар Европанинг суви совуқ дарёларида яшай олмайди-ку?

ХОТИНЛАРИ КАТТА ХАРЖЛАЙДИЛАР

РОССИЯ Президентининг В. Баранниковни лавозимидан четлатиш тўғрисидаги буйруғида айтилган «беодоблиги учун» иборасининг «сири» очилди.

РОССИЯНИНГ собиқ хавфсизлик вазири В. Баранников ва ички ишлар вазири муовини А. Дунаевнинг хотинлари ўтган йилнинг июлида Цюрих (Швейцария)да бўлганларида умумий қиммати 300 минг долларлик (!) зеб-зийнат буюмлари сотиб олишган. Чиқимни «Дистал» фирмаси кўтарган. Жиноятчилик ва коррупцияга қарши кураш идоралараро комиссияси Москва прокуратурасига топширган асл нусха ҳужжатлар шундан далолат беради.

ЭРКАКЛАРНИ ЕНГДИ, АММО ЎЛИМНИ...

ЗАМБИЯЛИК Биатрис Чибва фоний дунё рекордини ўрнатаман деб боқий дунёга кетди.

МУЗОФОТДА «пиво бочкаси» лақаби билан машҳур бўлган бу аёл ким кўп пиво ичиш баҳсида эркакларни ҳам енгиб келарди. Кексалигига қарамай, бу сафар жаҳон рекордини ўрнатишга қаст қилдию бир йўла ўз бошига ҳам етди. Эрталабдан то кечгача пиво бочкаси ёнидан жилмаган аёл кечқурун тўсатдан вафот этди. Бутун шаҳар уни сўнгги йўлга кузатди.

СПИДНИНГ КУЧИ БЕФАРҚҚА ЕТАДИ

АМЕРИКА фуқароси Нью-Йоркка жўнаб кетиши олдидан ўйлаб Сочи ва МДҲ аёлларига аср вабоси — СПИДни юқтиришга улгурган экан.

АЧИНАРЛИСИ шундаки, шартнома бўйича Сочида ишлаб турган пайтида у тиббий ёрдам сўраб маҳаллий шифохонага мурожаат қилганда, қонини текшириб, хавфли касалга чалинганини айтишган. Бу инсофсиз шахс эса била туриб, енгилтак аёлларга суйкалишни, ўзи яшаб турган меҳмонхонадаги сартарошхоналарга тез-тез кираверишни канда қилмаган.

АЛДАГАНИ БОЛА ЯХШИ... ЭМАС

ИСПАНИЯЛИК Пабло Лебарра етти ёшли ўғлига «ўн ёшга тўлган кунинг сени ҳавода учираман» дея ваъда берганди.

ОТА ваъдасини унутдию ўғли унутмади. Ўн ёшга тўлишига роппа-роса бир ҳафта қолганда отасига эслатди. Пабло фанердан қўлбола ҳаво шари ясашга мажбур бўлди. Унга 300 та шар боғлаб, ўғлини ўтқазди. Ҳақиқатан ҳам қўлбола шар 5 метр баландликка кўтарилиб, ҳавода шамол ёрдамида ўн дақиқа учиб, ерга қўнди. Ўзининг уч йил бурун ўйламай берган ваъдасидан хавотирда бўлган ота енгил тин олди.

УЗОҚ УМР КЎРИШ СИРИ

ГРЕЦИЯ эркаклари узоқ умр кўриш бўйича Европада биринчи эканлар.

МАМЛАКАТ эркакларининг ҳозирги ўртача умр ёши 74 йил. Бу етмишинчи йиллардагига нисбатан етти йил кўп. Афина саломатлик институти мутахассисларининг фикрича, бунинг сири иқтисодиётнинг гуркираб ривожланганида. Бошқа мутахассислар эса буни грекларнинг зайтун мойи, мева ва сабзавотни кўп истеъмол қилишларига йўймоқдалар. Яна бир назария боркн, грекларга машҳур аждодларидан кучли ирсий омил мерос қолган.

БОЛОХОНАДА ПИШГАН ОШҚОВОҚ

ЗЕЛЕНОДОЛЬСКЛИК нафақахўр чол-кампир Сатторовлар ўзлари пиширмаган... қовоқни ейишга мажбур бўлишяпти.

ЁЗ БўЙИ бўм-бўш ётган болохонага нимагадир чиққан чол ҳанг-манг бўлиб туриб қолди. Болохонанинг синиқ деразаси олдида баҳайбат ошқовоқ ётарди. Қизиқ, у бу ерга қандай келиб қолди? Чол синчиклаб қараса, ошқовоқнинг нимжонгина палаги ҳам бор. Демак, шу палак болохонага тираб қўйилган нарвонга тармашиб тепага кўтарилган ва болохона тирқишига рўпара келиб, ичкарига ўрлаган. Қари чол-кампир буни кўришмаган.

Хуллас, баҳайбат ошқовоқни пастга олиб тушишга қарияларнинг кучи етмади. Энди ҳар сафар ошқовоқдан овқат тайёрлаб егилари келганда чол болохонага чиқиб баҳайбат ҳосилдан керагини кесиб тушаяпти.

ОСМОНЎПАР... ЧУМОЛИ УЯСИ

ТВЕР вилоятининг Кулицк станцияси яқинидаги ўрмонда қўзиқорин териб юрганлар баҳайбат чумоли уясига дуч келишди.

АВВАЛИГА уни сомон ғарами деб ўйлашди. Бироқ ботқоқли ўрмонда бундай ғарам нима қилади? Бир-бири устида ғужғон ўйнаётган чумоли уюмининг учига қараш учун бош кийимни ушлаб туришга тўғри келарди. Ёзнинг серёғин келгани сабабли ёки бу қумурсқалар ирсиятига бирор нарса бўлганми, ҳеч ким билмайди.

НАЖОТ ҚЎРҒОНИ

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИ ТАШКИЛ ТОПГАНИГА 48 ЙИЛ ТЎЛДИ

Иккинчи жаҳон уруши бошлангандан кейин бундай даҳшатли фожианинг олдини оладиган халқаро ташкилот зарурлиги яққол сезила бошлади. Натижада 1945 йил 26 июнда Сан-Францискода 51 мамлакат томонидан имзоланган Низом бўйича янги ташкилот — БМТ юзага келди ва унинг Низоми 24 октябрда кучга кирди. Шундан буён ҳар йили ана шу кун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти куни сифатида жаҳондаги барча давлатлар томонидан кенг нишонланади.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг асосий мақсади тинчлик ва хавфсизликни сақлаш, унга раҳна солувчиларга нисбатан чора-тадбирлар қўллаш, миллатларнинг тенг ҳуқуқлилиги ва ўз тақдирини ўзи белгилаш тамойили асосида дўстона муносабатларни шакллантириш ва ривожлантириш, иқтисодий, ижтимоий ва маданий характердаги халқаро муаммоларни ҳал этишда ҳамкорликни амалга оширишдан иборат.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фаолияти ўн тўққиз боб, бир юз ўн бир моддадан иборат Низомда белгилаб қўйилган. Ана шу вазифалар олтита орган орқали рўёбга чиқарилади. Булар Бош Ассамблея, Хавфсизлик кенгаши, Ижтимоий ва иқтисодий кенгаш, Васийлик кенгаши ҳамда Халқаро суд ва котибиятдан иборатдир.

Бош Ассамблея барча аъзо давлатлар иштирок этувчи ягона орган ҳисобланади. Унда ҳар бир мамлакат ўзининг катта-кичиклиги, қудрати ва нуфузидан қатъий назар тенг ҳуқуқлидир. Ассамблеянинг ваколати катта. У давлатларнинг иқтисодий, ижтимоий, маданий ва маънавий соҳаларда халқаро ҳамкорлигини таъминлашга кўмаклашади.

Бу йил Бош Ассамблея ўзининг навбатдаги 48-сессиясига сентябрь ойининг 14-кунида йиғилди. Ҳаммамизга маълумки, бу сессия нафақат БМТ тарихида, балки мустақил Ўзбекистон Республикаси тарихида ҳам ўчмас из қолдирди. Мустақилликни қўлга киритган Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Ассамблеяда нутқ сўзлади. Маърузада Марказий Осиёда тинчликни сақлаш, бу ерни ядросиз зонага айлантириш, кимёвий ва бактериологик қуролларни батамом йўқотиш, халқаро жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш, Орол фожиасининг олдини олиш каби долзарб масалалар тилга олинди. Шунингдек, Президентимиз ушбу ташкилот фаолиятини яхшилаш борасида фикр-мулоҳазалар билдириб, таклифларни ўртага ташлади.

БМТнинг муҳим органларидан бири Хавфсизлик Кенгашидир. Унинг 15 аъзоси бўлиб, беш аъзоси доимий вакилликка эга. Булар АҚШ, Буюк Британия, Франция, Хитой ва Россия Федерациясидир. Кенгаш агрессия актига йўл қўйган давлатларга нисбатан мажбурий чоралар кўриш тўғрисида қарор қабул қилиш ҳуқуқига эга.

БМТнинг Ижтимоий ва иқтисодий кенгаш деб аталмиш бош органи қошида инсон ҳуқуқлари бўйича комиссия ишлаб турибди. Унга 43 давлатдан уч йил муддатга аъзо сайланади. Мазкур комиссиянинг мажлиси Женевада бўлиб ўтади.

Ўзбекистон Мустақил давлат сифатида бундан икки йил муқаддам БМТнинг 46-сессиясида аъзоликка қабул қилинган эди. У энди мана шу мўътабар халқаро ташкилотнинг тўла ҳуқуқли аъзоси бўлиб қолди.

Шубҳасиз, у БМТга аъзо бўлган давлатлар орасида муносиб ўрнини топади.

Абдулла МАМАТҚУЛОВ,
Тошкент давлат ҳуқуқшунослик институти доценти.

*Ҳамкорлик, тотувлик, биродарлик риштала*ри

Яқинда сўлим Бишкек шаҳрида ЮНЕСКО ташаббуси билан ўтказилган Марказий Осиё журналист аёлларининг минтақавий анжумани ўз ишини якунлади.

АЁЛЛАРНИ АСРАНГ

Беш кун давом этган бу халқаро анжуманда Ҳиндистон, Малайзия, Филиппин, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон ва Ўзбекистон матбуотчиларининг вакиллари иштирок этдилар. Улар оммавий ахборот воситалари, хусусан, мустақилликка эришган республикалар мураккаб жараённи бошдан кечираётган бир пайтда журналист аёлларнинг моддий-маънавий аҳволига лоқайд қараб бўлмаслигини баён этдилар. Ижодкорлар олдидаги бозор иқтисодиётига ўтиш даври билан боғлиқ қатор муаммолар ўртага ташланди.

Биз хотин-қизларнинг касбимиздаги муаммолар Ватанимиз, халқимиз, онламиз ва кўз қорачиғларимиз — фарзандларимиз тақдири билан чамбарчас боғлиқ. Булар ўз навбатида инсон ва инсоният олдидаги буюк ғояларга табиий бир тарзда туташиб кетади.

Дунёда тинчликни сақлаш, халқлар ўртасида ҳамкорлик, тотувлик, биродарлик туйғуларини мустаҳкамлашдек юксак ғоя ҳеч вақт бугунгидек катта аҳамият касб этмаган. Шунинг учун ҳам анжуман ўз ишини дунёга тинчлик, халқлар биродарлиги ва ҳамкорлиги шиори остида олиб борди.

Ҳақиқатан ҳам, бу халқаро анжуманга инсонпарварлик, умуминсоний қадриятлар учун курашаётган Марказий Осиё халқларининг чинакам маънавий кучлари, миллат оналари тўпландилар.

Энг муҳими, дунё халқлари сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий жиҳатдан турлича шарт-шароитларда яшаётган, қонли тўқнашувларни бошдан кечираётган оғир бир пайтда Марказий Осиё журналист аёлларини йиғиш ва уларнинг ер куррасида рўй бераётган воқеа-ҳодисаларга муносабатларини ойдинлаштиришга эҳтиёж сезилди. Дунё воқеаларига биз ижодкор аёллар ўз муносабатимизни баён этмоғимиз зарур. Шояд бу ўзаро тўқнашувлар ва келишмовчиликларнинг олдини олса. Журналист аёлларнинг овози тинчлик, адолат, виждон овози бўлиб янграётгани бежиз эмас. Афсус, журналистика дунёсида ана шу ҳақиқат, самимият, инсонпарварлик ғоялари аста-секин йўқола бошлаган пайтлар ҳам бўлди. Журналист аёлларнинг бугунги кундаги бирдан бир мақсади журналистикага унинг инсоний ғояларини буткул қайтаришдир.

Анжуманда сўзга чиққан ҳар бир ҳамкасбимиз фикр-мулоҳазаларида бу туйғулар ўз аксини топди.

— Тожик аёллари уруш туфайли заҳмат чекмоқдалар, — дейди кўзига ёш олиб Тожикистон хотин-қизларининг «Фируза» ойномаси муҳаррири, шоира Зулфия Атои. — Анча-мунча қурбонлар бердик. Юз минглаб қочоқларимиз бор. Биз уларнинг ўз Ватанига қайтишини истаймиз. Тожикистон журналист аёлларининг бирдан-бир мақсадлари: урушлар тўхтатилса, ўзаро ҳамкорлик, биродарлик туйғулари қалбларни забт этса...

Халқаро анжуманда бутун дунё ғаму андуҳларини ҳам, ютуғу қувончларини ҳам биринчи бўлиб қалбидан ўтказадиган, замонга рўшнолик, фақат рўшнолик тилайдиган оналар, аёллар, опа-сингиллар сиймоси оммавий ахборот воситалари томонидан қандай ёритилаётгани ҳақидаги муаммо ўрганилди.

Шуни айтмоқ керакки, оммавий ахборот воситаларида банд бўлган журналистларнинг 90 фоизи эркак ижодкорлар. Дастурларни ҳам улар тузадилар, биз аёллар ҳақида ёзишади, теле-радио очерклар тайёрлашади... Улар орасида қалбларни тўлқинлантирадиганлари анча. Лекин юзаки, хом-хатала тайёрланаётганлари ҳам оз эмас.

Назаримда, қайси касб эгаси бўлмасин, эркаклар-да аёлларга нисбатан умумий бир хил қараш шаклланиб қолган кўринади. Акс ҳолда қисқартирилган иш куни ҳақида талаб ва эҳтиёжлар билдирилган корхона, ташкилотларнинг раҳбарлари иложи борича хотин-қизларни ишга олмаслик ёки қисқартиришларга биринчи навбатда кўп болали оналар, аёлларни рўпара қилиб қўйишмасди. Шу ўринда семинар иштирокчиларидан бири келтирган мисолни эслатиб ўтмоқчиман. Қирғизистон Республикаси Житомир туманидаги ишсизларнинг 82 фоизи хотин-қизлар бўлиб, бу рақам уй бекалари ҳисобига эмас, балки турли касб эгалари, тиббиёт ходимлари ва ўқитувчи кадрлар қатламига дахлдор экан. Тўғри, Конституция бўйича эркак билан аёлнинг ҳуқуқлари бир. Лекин ҳаётда-чи? Турмушда хотин-қизлар кўп қийинчиликларни бошдан кечирмоқдалар. Оиланинг, фарзанд тарбиясининг оғир юки улар елкасида.

Дунё оммавий ахборот воситаларида эса аёл асосан турли рекламалар «қаҳрамони» сифатида беҳаёларча кўз-кўз қилинади. Лекин хотин-қизларнинг ижтимоий ҳаётда катта куч экани парда орқасида қолиб кетаверади.

Бу билан кўпинча хотин-қизлар тақдирини ҳал қилишда муҳим мавқега эга эркаклар билан аёлларни бир-бирига қарама-қарши қўймоқчи эмасмиз. Лекин шуни айтиш керакки, эркаклар онгида аёлга нисбатан «олға юргин, аммо менинг ортимдан» зайлидаги психология устун келаверар экан, аёл ўзини ҳамиша камситилган ҳисоблайверади.

Эркаклар қўлимизга ўзларининг иш қуролларидан кетмон, трактор ва юк ташувчи машиналар, трамвай-троллейбуслар жиловини тутқазишганда, қурилишлардаги оғир ишларни, пахта йиғим-теримини ҳам ишониб топширишганида улар ишини бажараётганимиздан қувониб юрдик. Шуни тенглик деб тушундик. Булар биз нозик-ниҳол аёлларни эркакшода, қўпол қилиб қўяётганини, оиламиз, фарзандларимиз тарбиясидан юлиб олаётганини ҳис этмадик. Улар буйруқ бериш ҳуқуқидан бўлак барча оғир, машаққатли ишларини бизга ишонишди. Бу бироз мушоҳада қилиб кўриладиган масала. Ваҳоланки, эркак билан аёл бир қушнинг икки қаноти. Улардан бири яраланса, қуш қандай қилиб учади?!

Юқорида келтирилган фикр-мулоҳазалар Марказий Осиё журналист аёллари анжумани иштирокчиларининг ўтли баҳс-мунозараларига мавзу бўлди. Булар нафақат бир ўлка, бир халқ муаммоси, балки дунёвий муаммолар эканлиги таъкидланди. Буларнинг аввало илдизини очмоқ, сабабларини англамоқ даркор. Бу катта, машаққатли мавзу тилсимини ечмоққа ҳар бир киши масъулдир.

Журналист аёллар олдидаги вазифаларни хотин-қизларнинг умумий аҳволи, улар олдида турган муаммолардан айри тасаввур этиб бўлмайди. Булар занжир ҳалқаларидай бир-бирига туташиб кетган. Халқаро семинар бу ҳақда нафақат баҳс-мунозаралар юритиш балки амалий тадбирлар кўришга даъват этди.

Мухбирнинг жамиятдаги мавқеи масаласига келганда, журналистга эътибор шоир ва ёзувчилар ёки олимлар даражасида эмаслиги аниқ. Албатта, журналистнинг меҳнати ёки иқтидори уларникидан паст дегани эмас. Балки, журналистика бутун дунёда ҳукмрон ғоя эгаларига хизмат қиладиган восита сифатида қараб келинганидадир. Қачонки, ана шу қобиқдан чиқиб, эркин фикрлай олсак, биз бу камситилишдан қутула оламиз. Қачонки, биз майда-чуйда мавзулар билан ўралашиб қолмай, чин инсоний, инсонпарварлик ғояларини қаламга олар эканмиз, ўзимизни ҳам шу қадар юксакка кўтарган бўламиз.

Халқаро анжуманга Ўзбекистондан борган вакиллар барча муаммолар бўйича ўз қарашларини очиқ-ойдин изҳор этдилар. Бир қатор таклифлар билан чиқдилар: йилнинг энг яхши публицистик мақоласи учун Халқаро мукофот таъсис этиш, Марказий Осиё журналист аёлларининг яхши асарларини танлаб олиб, тўплам ҳолида нашр этиш ва уни дунё халқлари тилларига таржима этиш, халқаро тажриба алмашиш, малака ошириш воситаларини йўлга қўйиш ва ниҳоят, Марказий Осиё мамлакатларида журналист аёллар уюшмаларини тузиш масалалари кўриб чиқилди.

Анжуман Марказий Осиё минтақаларида журналист аёлларнинг уюшмаларини ташкил этиш ва улар қошида халқаро ахборот тармоқларини тузиш ҳақида қарор қабул қилди. Бу ҳақдаги мурожаатномани ЮНЕСКО эътиборига ҳавола этди. Башарти, бу тадбирлар амалга ошса, матбуотчи аёлларга ўз салоҳиятлари ва имкониятларини янада ишга солиб, кенг кўламда, халқаро миқёсда ишлашга имконият кўпаярди.

Халқаро анжуманда иштирок этган Ўзбекистон халқ шоираси, «Гулхан» ойномаси муҳаррири Ойдин Хожиева, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналистлар Матлуба Исломова ва Ҳабиба Шерова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Қутби Носирова ўзларининг ўтли чиқишлари, кенг фикр-мулоҳазалари, таклиф-истаклари билан юқорида тилга олинган яхши ниятларимиз орзу бўлиб қолмасдан оддий ҳақиқатга айланиши мумкинлигига ишонтирдилар.

Халқаро анжуман бизга кўп нарса берди. Турли миллат, турли элат журналист аёллари бир-биримиз билан танишдик, дўстлашдик, ўзаро тажриба алмашдик. Энг муҳими у бизга катта куч, илҳом бахш этди.

Мустақил диёримиз бугуни ва эртаси йўлида бутун борлиғимиз, меҳр-муҳаббатимизни бахшида этиб ишлашга аҳд қилдик.

Дилбар МАҲМУДОВА,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.

Жаҳон 24 соат ичида

ЖОСУС ДИПЛОМАТЛАР

Ҳиндистон ҳукумати Деҳли ва Бомбей шаҳарларига вакил қилиб юборилган 4 нафар покистонлик дипломатни мамлакат ҳудудидан чиқариб юборди. Улар жосусликда ва бошқа ғайриқонуний хатти-ҳаракатлар қилганликда айбланди. Бу чора Покистоннинг Исломободдаги 4 нафар ҳиндистонлик дипломатни ўз ҳудудидан чиқариб юбориши билан бир вақтда содир бўлди, деб хабар беради, «Дейли ньюс» газетаси.

ГРЕЦИЯДА СУВ МУАММОСИ

Грецияда энг катта муаммо сув танқислиги бўлиб қолди. Сўнгги тўрт ярим ой мобайнида ёмғир ёғмаслиги натижасида Афинадаги йирик сув сақланадиган ҳавзалар деярли қуриб қолди. Греция ахборот маҳкамасининг хабар беришича, атроф муҳитни муҳофаза қилиш вазирлиги лалмикор ерларни суғориш ва сув истеъмол қилишда тежамкорликни кучайтириш ҳақида анжуман ўтказди. Айниқса, Аттика вилоятидаги аҳвол бирмунча оғир. 4 миллион аҳоли истиқомат қиладиган шаҳарда бир ойга етар-етмас сув қолган холос.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯ ҲУКУМАТИНИНГ ҚАРОРИ

Жанубий Корея ҳукумати ўз аскарларини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тинчликсевар кучлари таркибида Сомалига юбормасликка қарор қилди. Бундан ўн кун аввал Америка Президенти Билл Клинтон Жанубий Корея Президенти Ким Ен Самга ўз аскарларини Сомалига юборишга розилик беришини сўраб илтимоснома юборган эди. Ҳукуматнинг юқоридаги қарори билан Америка Президентининг илтимоси қондирилмайдиган бўлди. Ким Ен Сам Б. Клинтонга жавоб мактуби ёзди. РАТА—ТАСС мухбирининг хабарига қараганда, унда «шу йилнинг июль ойида Сомалига 250 нафар жанубий кореялик ҳарбий хизматчи юборилган эди. Айни пайтда биз бундан ортиқ ҳарбийларни юборолмаймиз. Бу мамлакатнинг ички сиёсати билан боғлиқ масала», дейилади.

БЕНАЗИР БХУТТОНИНГ МАКТУБИ

Покистоннинг янги Бош вазири Беназир Бхутто, Ҳиндистон билан кескин ихтилофларни бартараф этишга тайёргарлик изҳор этди. У Ҳиндистон Бош вазири Нарасимха Раога яқинда йўллаган мактубида ана шуни маълум қилди.

Покистон демократик ҳукумати Ҳиндистон билан «кескинликдан холи», «мўътадил» муносабатлар ўрнатишга муҳим аҳамият беради, деб таъкидлайди Б. Бхутто. — «Ишонаманки, бу борадаги олға силжиш минтақадаги тинчлик ва барқарорликнинг мустаҳкамланишига катта ҳисса қўшади».

Унинг фикрича, Кашмир муаммоси ўзаро алоқаларнинг яхшиланиши йўлидаги бош тўсиқдир. Бу муаммони ҳал этиш «Кашмир халқининг орзу-интилишларини ва қонуний ҳуқуқларини ҳурмат қилишга асосланиши керак».

ЗУГДИДИ ҲАМОН ЗВИАДЧИЛАР ҚЎЛИДА

Ғарб ахборот маҳкамалари хабарига қараганда, 20 октябрда Россия қўшинлари стратегиявий темир йўл магистралини қўриқлаш мақсадида Кутаисига етиб келди. Грузия ҳукумат қўшинлари мамлакат ғарбидаги Ланчхути, Хони ва Поти шаҳарларида ўз назоратларини ўрнатдилар, исёнчиларнинг Кутаиси яқинидаги Цхалтуби шаҳрига қилган ҳужумини қайтардилар. Аммо, Зугдиди шаҳри ҳамон Гамсахурдиа тарафдорлари қўлида қолмоқда.

• Иқтисодиёт қирралари

Савдо маданиятини юксалтиришнинг ягона йўли хусусийлаштиришдир

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ «ШИРКАТТАЙЁРЛОВСАВДО» БИРЛАШМАСИ БОШҚАРУВИ РАИСИ ҚАЛАНДАР РЎЗИМАТОВ БИЛАН МУЛОҚОТ.

— Маълумки, йил мобайнида элимиз дастурхонидан сархил мевалар ва сабзавотларнинг аримай туриши тайёрлов ходимларига ҳам бевосита боғлиқ. Шу боис суҳбатимизни айни дамда вилоятда бу соҳада қишга тайёргарлик ишлари қандай олиб борилаётганлиги ҳақидаги маълумотлардан бошласак.

— Хоразм азал-азалдан ноз-неъматларга бой воҳа ҳисобланади. Бугунги кунда ҳам вилоятимиз ширин-шакар мева-чевалар етиштириш бўйича республикамизда салмоқли ўринлардан бирини эгаллайди. Ҳар йилгидек бу йил ҳам бирлашмамиз аҳолининг қишин-ёзин ана шу сархил неъматлар билан таъминлаш мақсадида шартнома асосида жамоа хўжаликларидан зарур маҳсулотларни сотиб олиш, уларни консервалаш ва омборларга жойлаштириш юмушларини аллақачон бошлаб юборган. Ҳозирга қадар жами 400 миллион сўмликдан кўпроқ миқдордаги турли хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари қиш учун ғамлаб қўйилди. Жумладан, деҳқон хўжаликларидан келишилган нархларда 24 минг тоннадан зиёдроқ дон маҳсулотлари сотиб олинди. У унга айлантирилиб, аҳолига арзон нархларда сотилади. Бундан ташқари, эҳтиёжимиздан ортиқча ерёнғоқ, қовун-тарвуз ва сабзавот маҳсулотлари ҳам жамғарилганки, булар Россиянинг кўплаб шаҳарларидаги саноат корхоналарига юборилади. У ердан эса айирбошлаш йўли орқали қурилиш материаллари келтирилади.

— Боягина сиз: «Жамоа хўжаликларидан олинган маҳсулотларни аҳолига арзон нархларда сотаяпмиз», дедингиз. Лекин бозорларни айлангач, савдо шохобчалари билан бу ердаги маҳсулотларнинг баҳосида деярли фарқ йўқлигига амин бўлдик.

— Бозор, бозор экан-да. Нарх-наво кун сайин гоҳ кўтарилиб, гоҳ пасайиб турганлиги сотмоқчи бўлган маҳсулотларимизга муқим бир баҳо белгилашимизни мушкуллаштираяпти. Шунга қарамасдан, савдо шохобчаларидаги нархлар бозордагига нисбатан анча паст, деб ўйлайман.

— Вилоятнинг бир қанча туманларида шарқона услубдаги янги бозорлар қурилаётганлигига ҳам кўзимиз тушди.

— Одатда юртнинг қай аҳволда эканлигига унинг бозорига қараб баҳо берилади. Шу боис биз вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан мавжуд барча бозорларни қайта таъмирлаш ва шарқона услубда барпо этишга киришдик. Мазкур юмушларни бошлашдан аввал бир қатор туман ҳокимлари, савдо ва маиший хизмат раҳбарлари билан Самарқанд вилоятида бўлиб, тажриба орттириб қайтдик. Урганч ва Хазораспда қуриб битказилган бозорлар ана шу изланишнинг самараси, дейиш мумкин. Улар ўзининг ўта кўркамлиги, салобатлилиги ва улканлиги жиҳатидан воҳада ягона ҳисобланади. Шу кеча-кундузда Хонқа, Гурлан, Хива, Қўшкўпир шаҳарларида ҳам шундай бозорларни тиклаш ишлари якунланиш арафасида турибди. Энг муҳими — бозорларимиз кенгайиб бораётгани сайин маҳсулотларнинг тури ва миқдори ҳам кўпаймоқда. Бунда бизнинг жамоамиздан ташқари деҳқонлар, фермерлар, тадбиркорлар ва ширкатчиларнинг ҳиссаси катта бўлаётир.

— Бирлашмада хусусийлаштириш ишлари қандай олиб борилаяпти?

— Жамоамизга қарашли 385 та савдо нуқтаси бўлса, шундан 200 дан ортиғи хусусийлаштирилди. Бу жараёнда биз биринчи навбатда ўзини оқлолмаётган ва таъмирталаб савдо шохобчаларига эътиборни қаратаяпмиз. Қолганлари ҳам яқин орада ўз соҳибларига топширилади.

— Сизнингча, мулкни хусусийлаштиришнинг афзаллик томонлари нимада?

— Биз совет даврида савдо ходимларининг муомала маданияти пастлигидан нолиб келдик ҳамда савдо маданиятининг юксалишига эриша олмадик. Бугун хусусийлаштирилган дўконлар ишини кузатиб шунга амин бўлдимки, савдо ходимларида муомала маданияти шаклланиб бормоқда. Шу билан бирга уларда меҳнатга бўлган қизиқиш ортаётир. Демак, савдо маданиятини юксалтиришнинг ягона йўли хусусийлаштиришдир.

— Вилоят аҳолисини арзон гўшт ва гўшт маҳсулотлари билан таъминлаш борасида амалга оширилаётган тадбирлар хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Очиғини айтадиган бўлсак, бу масалада қатор муаммоларга дуч келаяпмиз. Вилоят ҳокимининг фармонига кўра, бир килограмм гўшт нархи 900 сўм қилиб белгиланган эди. Лекин нарх-навонинг кун сайин ошиб бораётганлиги ана шу меъёрни ушлаб туришга имкон бермаяпти. Шунинг учун биз мутасадди раҳбарлар билан маслаҳатлашиб, бирлашмамиз қошида бир нечта ёрдамчи хўжаликлар ташкил этдик. Бугунги кунда уларда 700 бош қорамол, шунча чўчқа ва қарийб уч мингта парранда боқилмоқда. Шунингдек, Урганч шаҳрида 2 та колбаса цехи ишга туширилди. Бозорларда ва жойларда эса гўшт нархини назорат қилувчи махсус комиссия фаолият кўрсатмоқда. Ўйлайманки, халқни арзон гўшт ва гўшт маҳсулотлари билан таъминлаш борасида амалга оширилаётган бундай тадбирлар тез кунда ўз самарасини беради. Бунга шак-шубҳа йўқ.

«Халқ сўзи» мухбири
Баҳодир ОСТОНАҚУЛОВ
суҳбатлашди.

Фарғона водийсида «Моҳларойим» дам олиш боғини билмайдиган одам кам топилади. Унинг 16 гектарга яқин ери бор: боғ-роғ ташкил қилинган, истироҳат масканлари ишлаб турибди. Яқинда ана шу боғга маҳаллий ҳайкалтарошлар томонидан янги туҳфа тақдим этилди: Шарқнинг икки забардаст ижодкори — Заҳириддин Муҳаммад Бобур ҳамда Нодирабегим ҳайкали ўрнатилди. Бу савобли ишга туман ҳокими, вилоят кенгаши депутати Ҳабибулла Янгибоев, Шаҳрихон жамоа хўжалиги раиси Муҳаммаджон Йўлдошев ва туман кенгаши депутати Холматжон Қурбоновлар бош-қош бўлишди.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

• *Ўзбекистон Фанлар академиясининг 50 йиллиги олдидан*

ОЙ БОРИБ, ОМОН ҚАЙТГАНЛАР

Улар бугунги кунда саноқли. Меҳр-мурувват, иззату ҳурматга лойиқ ёшда кексалик гаштини сурмоқда. Тиниб-тинчимас, юрагида Ватан фахри, миллат ғурури пўртана қилувчи, ҳаёт йўли ҳаммамиз учун ибратли бўлган бу фахрийларнинг ҳали кўпчилиги унча-мунча йигитлар бажара олмайдиган ишларни қилаяпти. Булар илм-фан, тиббиёт, қишлоқ хўжалиги соҳасида ғайрат билан ишлаётган, илмий жамоаларга, хўжаликларга бош-қош бўлиб, мураббийлик қилаётган пиру бадавлат кексалардир. Бугун биз ҳикоя қилмоқчи бўлган киши ҳам, ана шундай фидойилардан. У қатор йиллардан буён жумҳуриятимизнинг тиббиёт соҳасида меҳнат қилиб, ўз билим ва тажрибаларини ёшларга ўргатиб, ўнлаб шогирдлар етиштириб, қисқаси ибратли умр кечириб келмоқда.

У киши академик Комилжон Зуфаровдир. 1925 йилда туғилган. 18 ёшга тўлмай фронтга кетган. Яна бир неча кундан сўнг 68 ёшга тўлади.

Комилжон Зуфаров аслида 1925 йилнинг ноябрида туғилган бўлса-да, гувоҳномани расмийлаштиришда йўл қўйилган чалкашлик боис 1 май деб белгиланган. Расмиятчиликдаги ана шу оддий чалкашлик сабабли у 18 ёшга тўлмай фронтга кетди. Бу Яратганнинг хоҳиш-истаги, неъматидирки, уни таҳлил қилмоққа биз бандалар ожизмиз. Аммо воқеалар тадрижи, тақдир тақозоси шуни кўрсатадики, бунда қандайдир ҳикмат бордек назаримда. Бўлмаса, ҳали 18 ёшга тўлмаган йигитчанинг оёғини ерга теккизмай, ҳаёт-мамот жангига юборишармиди? Ахир у тиббиёт институтининг энди 1-босқичида ўқирди-ку! Қолаверса, у тенги 1925 йилда туғилган йигитларни жанговор хизматга сафарбар қилмаслик ҳақида ҳукуматнинг махсус қарори, . Бош қўмондоннинг буйруғи бор эди. Йўқ, барча мавжуд қонун-қоидаларга зид ўлароқ, уни ўқишдан қолдириб, тенгдошларидан айириб, ота-онасини зор қақшатиб, ўт-олов ичига юборишни лозим топишди. Ва, у тақдирга тан бериб, тенгдошларидан атиги ярим ёш катта бўлгани учун Ватан ҳимоясига жўнаб кетди. Шунда Яратганнинг ўзи «Тап тортмай, муҳорабага боравер бандам. Қирқ йил қирғин бўлса, ажали етган ўлади. Сенинг умринг узоқ, мартабанг улуғ бўлади», дея тақдирига муҳр босган эрса ажабмас.

— 1943 йилнинг 18 феврали эди, — дея эслайди Комилжон Аҳмаджон ўғли. — Ўқишдан уйга келсам, ҳарбий комиссариатдан чақириқнома турган экан. Эртасига у ерга бордим. Ҳужжатларимни текшириб, мени алоҳида хонага олиб киришди. Ўша кунларда сочимни тақир қилиб олдирган эдим. «Кетишга тайёр экансан, баракалла йигит! Энди ҳаммомга тушсанг бўлди», дейишди у ердаги ходимлар хурсанд бўлиб. Шундай қилиб, ўша куни кечқурун соат беш яримда фронтга жўнатиш учун тўппа-тўғри вокзалга, эшелонга олиб чиқишди. Тасодифан бир танишимизни кўриб қолиб, урушга кетаётганимни уйимдагиларга тез хабар қилишини айтишга улгурдим холос. Эшелон тўлган. Вақт зиқ. Охирги вагоннинг сўнгги йўлагида уйимдагилардан биронтаси келиб қолармикин, дея кўз тутиб, ён-атрофга безовта аланглайман. Қани биронтаси кўринса!

Ниҳоят узоқдан туртиниб-суртиниб, одамлар орасидан мен томон шошиб келаётган отамнинг дийдорини кўриб, унга қўл силкидим, овозимнинг борича қичқирдим: «Хайр адажон, хайр! Мендан хавотир олманглар. Мен, албатта, келаман, кутинглар! Х—а—й—р...».

Отамнинг анча жойгача эшелон ортидан югуриб, икки қўлини фотиҳага кўтариб, оқ йўл тилагани, бир нималар дея қилган имо-ишораси ҳали-ҳали кўз ўнгимда. Кейинчалик бўлган ҳангомаларни уйига ёзган хатимдан ўқиб билишган.

Бизни дастлаб Кавказорти фронтига келтиришди. Бу ерда қисқа фурсатли карантин ва ҳарбий тайёргарликдан ўтгач, Сталинград фронтига келиб тушдик. Бу пайтда Волгабўйидаги шаҳар энди қуршовдан чиққан, аммо жанговор вазият ниҳоятда қалтис эди. Мен бу ердаги Суворов номли 2-қидирув авиация дивизияси полкида оддий ўқчи аскар бўлиб хизмат қила бошладим. Кейинчалик машҳур саркарда Малиновский қўмондонлиги остидаги 2-Украина фронти таркибида Украина, Молдова, Руминияни озод этишдаги жангларда қатнашиб, Будапештгача бордим. Руминиядаги бир воқеа сира хотирамдан кўтарилмайди. Биз жанглар билан у ерга кириб борганимизда ҳаммаёқни ишга яроқсиз қурол-аслаҳалар босиб кетган экан. Бизда эса қурол-яроғлар танқис. Бўлим командиримиз Тўхтамишев деган сержант йигит билан турли қурол-яроғлардан зарур қисмлар топиб, тўрт оғизли тўп ясаб, жанговор ҳолатга келтирдик. Бу шунақанги кучли қурол эдики, тўртта оғзи баравари ишга тушганда унинг зарбидан 50 квадрат метрдаги ҳамма нарса ёниб, ер билан битта бўларди. Бу ихтиромизни командирларимиз маъқуллаб, Москвадан махсус мутахассислар чақиришди. Улар биз ясаган йиғма тўпни жанг майдонида синовдан ўтказиб, ўзлари билан бирга олиб кетишди. Кейинчалик бизнинг бу ихтиромиз «жанговар хизматлари учун» медалига сазовор бўлди.

Бундай воқеалар Комилжон Аҳмаджон ўғлининг ҳаётида кўплаб юз берган. Чунки у тиниб-тинчимас, янгиликка ўч, изланувчан аскар эди. У ўз салоҳиятини Одесса шаҳрида яна бир бор намоён қилиб, кўпчиликни ҳайратга солди.

— 1944 йилнинг июль-август ойларида биз Одесса шаҳридаги ҳарбий аэродромда хизмат қилиб, душманга еттинчи маротаба зарба беришга тайёргарлик кўрардик. Душманни атайин чалғитиш мақсадида ниқоб учун асосий тайёрагоҳдан анча нарида урилиб-сурилиб пачоқ бўлган учқичларни бир-бирига сим арқон билан боғлаб, ёлғондакам тайёрагоҳ ташкил қилдик. Эрталаб тонг саҳардан ўша ерда бўлиб, турли масофадаги қазилган хандақларда немис учқичлари келишини кузатиб ётдик. Узоқдан уларнинг овози эшитилиши билан хандақда туриб сим арқонга боғланган учқичларни тортар, айримларини моторини юргизиб жўрттага душман эътиборини асосий тайёрагоҳдан ўзимизга қаратардик. Бу ҳийлага чиппа-чин ишонган душман учқичлари жанговар ҳолатдаги тайёрагоҳ қолиб, биз турган майдонни ўққа тутишди. Бундай жанговор топшириқни бажаришга борганларнинг кўпчилиги ҳаёт билан видолашарди. Мен ҳам ана шундай «борса келмас» жанговар топшириқларнинг бирида ярадор бўлиб, Одессадаги 401-ҳарбий госпиталда узоқ даволандим. Ажалим етмаган экан, Худога шукр, тирик қолдим.

Урушдан 1945 йилнинг кузида ғалаба билан қайтган Комилжон Аҳмаджон ўғли, Тошкент тиббиёт институтида ўқишни давом эттириб, уни 1951 йили муваффақиятли тугатди.

1954 йили тиббиёт фанлари номзоди, 1962 йилда эса фан доктори бўлди.

1987 йилнинг 26 март куни тиббиёт оламида 323 рақамли илмий янгилик, ихтиро кашф этилганлиги ҳақида собиқ СССРнинг ихтиролар ва кашфиётлар бўйича Давлат қўмитаси бутун дунёга жар солганди. Чунки, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиги К. А. Зуфаров ўз шогирди, профессор А Йўлдошев билан ҳамкорликда жаҳоншумул кашфиёт яратганди. Бу «Бола туғилганда она сутидаги оқсилларнинг ингичке ичак фаолияти тиклангунга қадар буйракда парчаланишига оид» ноёб ихтиро, илмий кашфиёт эди.

— Бу кашфиётнинг моҳияти нимадан иборат? — дея суҳбатдошимиздан сўраймиз.

— Аввалари бола туғилгач, она сути бир неча кундан сўнг берилар эди. Биз бу тушунчаларнинг нотўғрилигини, чақалоқ меъда-ичак тизимининг ўзига хос тузилишга эга эканлигини илмий жиҳатдан асослаб бердик. Чақалоқнинг 3-4 кунгача она сутини эммаслиги, натижада онанинг кўкрагида сут тўпланиб чириши, унинг сўз билан ифодалаб бўлмайдиган азобларга дучор бўлиши, қолаверса турли оқсиллар ҳамда ҳаётий бошқа омилларга бой оғиз сутининг исроф бўлиши ва бунинг ўта шаккоклик эканлиги ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Муаммонинг қизиқ ва нозик томони шундаки, чақалоққа дастлабки кундан бошлаб она сути бериш ўрнига турли-туман суюқликлар, қўшимча озиқ-овқат маҳсулотлари берила бошлайди. Булардаги оқсил маҳсулотларини парчалаш вазифаси ҳам буйрак зиммасига тушади. Натижада у бир неча бор ғайри-табиий ортиқча куч билан зўриқиб ишлаши туфайли тез ишдан чиқа бошлайди. Болаларнинг нимжон ва заиф бўлиб ўсиши, улар ўртасида буйрак хасталикларининг кўпайиши мана шунинг оқибатидир. Она сути ичмаган, она сутига тўймаган болаларда муҳаббат, меҳр-шафқат қаердан бўлсин?! Унинг ўрнини жоҳиллик, бемеҳрлик, беҳаёлик ва андишасизлик эгаллаши турган гап.

— Энди, республикамиз морфолог олимларини Сизнинг бошчилигингизда қилаётган илмий ишлари, уларнинг йўналишлари ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз.

— Қилинган ва қилинаётган ишларимиз кўп. Улар албатта таҳсинга сазовор. Биттаси ҳақида ҳозир гаплашдик. Бундан ташқари турли ҳолларда тўқима ва ҳужайраларда кечадиган компенсатор—мослашув жараёнларининг асосида ётувчи ҳужайра ва ҳужайра ичи нозик тизилмаларининг даврий ўзгаришлари, уларнинг соғлом ёки касаллик белгилари илк бор ўзбак морфологлари томонидан аниқланди. Ҳозир бизда деярли ҳамма аъзолар онтогенетик жиҳатдан ўрганиб чиқилган, нормалар аниқланган. Жигарда жигар бўлакларининг, ичакда ичек безларининг (крипталар), ошқозонда ошқозон безлари ва уларда эндокрин ҳужайраларининг ҳосил бўлиш йўллари, уларнинг морфологик хусусиятлари фақатгина бизда тўла ўрганиб чиқилган. Тўқима ва аъзолар электрон микроскопия атласи ҳам биринчи бор Тошкентда яратилган.

— Айтингчи, ҳозирги пайтда хорижий давлат олимлари билан Ўзбекистон морфологлари ўртасида қандай алоқалар ўрнатилган!

— Дунёнинг етук олимлари, кўпга кўринган илмий ташкилотлар билан яқин алоқалар ўрнатганмиз. Куни кеча республика морфолог олимларининг 1 Қурултойини бизда ўтказилиши ҳам ана шу ҳамкорлик натижаларидир. Анжуманда муҳим масалалардан бири бўлган Марказий Осиё морфологларининг мувофиқлаштирувчи кенгаши тузилди. Ўйлайманки, ана шу кенгаш морфологлар олдида турган бир қанча долзарб муаммоларни босқичма-босқич ҳал қилишда яқиндан ёрдам беради

Ўзбекистон Фанлар Академиясининг академиги, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби, тиббиёт фанлари доктори, профессор уруш ва меҳнат фахрийси Комилжон Аҳмаджон ўғли Зуфаров Ватан ҳимояси, тиббиёт илмининг ривожи ва малакали олим , мутахассислар етиштириб чиқаришдаги кўп йиллик самарали меҳнатлари учун халқимиз, ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. Унинг кўксини бир қатор жанговар орден ва медаллар қатори Абу Райҳон Беруний номидаги Ўзбекистон Давлат мукофоти нишони ҳам безаб турибди.

Фурсатдан фойдаланиб, биз урушнинг энг ёш қатнашчиси, академик Комилжон Зуфаровга мустаҳкам соғлиқ, бахт ва омад тилаймиз.

Искандар РАҲМОН,
Қуролли кучлар фахрийси, истеъфодаги тиббий хизмат подполковниги.

ҚОЙИЛ-ЕЙ!

• *Давлат тили—амалда*

ЯНГИ ЛУҒАТЛАР

Давлат тили ҳақидаги Қонунга биноан республикамиздаги барча корхона ва ташкилотларда, вазирликлар, қўмиталар, идораларда иш юритиш, барча турдаги ёзишмалар ўзбек тилида олиб борилиши керак. Бу эса ўз навбатида турли соҳалар бўйича атама луғатлари яратишни тақозо этади.

Йил бошида «Ботаника атамаларининг русча-ўзбекча қисқача луғати» ва «Кончилик атамаларининг русча-ўзбекча қисқача луғати» чоп этилганди. Яқинда «Тилшунослик атамаларининг русча-ўзбекча қисқача луғати», «Кимё атамаларининг русча-ўзбекча қисқача луғати», «Ҳарбий атамаларнинг русча-ўзбекча қисқача луғати» нашрдан чиқди.

Бу луғатлар русча-байналмилал ўзлашмаларга ўзбекча муқобиллар топилганлиги, ўзбек тилининг бой имкониятларидан унумли фойдаланилганлиги билан ажралиб туради. «Ҳарбий атамаларнинг русча-ўзбекча қисқача луғати» ҳарбий буйруқларнинг ўзбекча жаранги, уларнинг ўзига хос салобат ва жанговарлигига эътибор берилганлиги билан ҳам диққатга сазовордир. Унда айрим атамаларнинг ҳозирги ўзбекча муқобилидан ташқари тарихимизда қўлланилган ўзбекча атамаларидан фойдаланилган.

Бу мўъжаз атама луғатларига дарслик ва қўлланмалар учун зарур бўлган энг муҳим атамалар киритилган. Улар дарслик ва қўлланмалар яратаётган муаллифларга ҳамда атамалар қўлланишини бир хиллаштиришга ёрдам беради.

Собир СОДИҚОВ.

ТАРИХ ЖУМБОҚЛАРИ

АДОЛАТНИ БУКИБ БЎЛМАС

ХИВА хонлигини Россия мустамлакасига айлантириш юзасидан 120 йил муқаддам имзоланган Гандимён шартномаси хусусида Хоразм илмий-маърифий жамоатчилиги ва фуқаролар орасида ҳар хил овозалар юради. Баъзилар уни истилочиларга мардонавор қаршилик учун куч-қудрат етарли бўлмагани оқибатига йўйишса, айримлар салтанат соҳибларининг ожизу нотавонлиги, хоинлигига, бошқалар эса юрт бирлиги ва аҳиллигини сақлаб қолиш борасидаги тадбиркорлик ҳамда доно сиёсатга қиёслашади. Ўзбекистон истиқлолигина тарих ҳақиқатини ойдинлаштириб берди.

Яқинда Хивада Гандимён сулҳи имзоланганлигининг 120 йиллиги муносабати билан олимлар ва воҳа жамоатчилигининг илмий-назарий машварати ўтказилди. Унда сўзга чиққанлар ушбу шартнома куч, қурол-яроғ ва таҳдидга асосланган зўравонлик ҳужжати сифатида қабул килдирилганлигини, истилочиларга қарши тенгсиз олишувларда тинч аҳоли орасида кўплаб қурбонлар бўлганлигини таъкидладилар.

Бироқ, аксарият фактлар, далил ва ҳужжатларга аниқлик киритмоқ, элга бор гапни айтмоқ тарихимиз жонкуярлари, тадқиқотчилари зиммасидаги яна бир шарафли, аммо ғоят масъулиятли вазифадир.

А. СОВИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СПОРТ, СПОРТ, СПОРТ

ОСИЁ ЧЕМПИОНАТИНИНГ ҲАММА «ОЛТИН»ЛАРИ ЎЗБЕК БАЙДАРКАЧИЛАРИДА

ҲАЛИ бунақаси бўлмаганди. Байдарка ва каноэчиларимиз Япониянинг Херосима шаҳрида бўлиб ўтган Осиё чемпионатидан бир йўла 14 та (!) «олтин» медал билан қайтишди. Умумжамоа ҳисобида ҳам бизнинг спортчиларимиз, табиий, биринчи ўринни эгаллашди.

Умуман республикамиздан ушбу чемпионатга етти киши жўнаб кетишганди — беш спортчи, бир мураббий ва делегация бошлиғи Борис Поляков. Айнан шу кишининг саъй-ҳаракатлари туфайли спортчиларимиз Осиё чемпионатида муваффақиятли иштирок этишди ва Марказий Осиё республикалари ичида биринчи бўлиб, байдарка - каноэчиларимиз Осиё конфедерациясига аъзоликка қабул қилинди.

500 ва 1000 метрга якка сузиш бўйича стартга вакилимиз Иван Киреев чиқди. У ҳар икки масофада ҳам ҳамма осиёликларни ортда қолдириб, дастлабки икки «олтин»ни қўлга киритди. Кейин яна шу масофаларга сузиш бўйича икки кишилик байдаркачилар баҳси бўлди. Бу сафар юртимиз шаънини ҳимоя қилиш учун Андрей Колганов ва Владимир Казанцев жуфтлиги баҳсга киришиб, ғолиб чиқишди. Демак, 500—1000 метрликда иккитадан -яна тўртта «олтин» медал қўлга киритилди.

Навбат тўртлик—«квартет»ларга келди. Мусобақага борган барча байдаркачиларимиз қайиққа ўтиришди. Улар — Иван Киреев, Андрей Колганов, Владимир Казанцев, Анатолий Тюрин, «экипажи»дан иборат эди. Дарвоқе, «экипаж» аъзоларининг деярли барчаси Касаба уюшмалари олий спорт мактабида таълим олишган. Бу «экипаж» 500 метрлик масофада қитъа спортчиларини ортда қолдириб, Ўзбекистон терма жамоасининг Осиё чемпионатидаги «олтин»ларини ўнтага етказди. Сўнг 1000 метрлик масофада ҳатто Осиёнинг бир ҳудуди денгизга туташ бўлган давлатлари спортчиларини ҳам ортда қолдириб, байдарка бўйича чемпионатдаги барча «олтин»ларга эгалик қилишди.

Каноэ бўйича терма жамоамизнинг мураббийси Сергей Масленников қайиққа ўтирди. Лекин шогирдларининг муваффақиятини такрорлашига кучи етмади. Ҳар қалай, қитъа биринчилигининг финалида қатнашиб, 500 метр масофа бўйича бешинчи, 1000 метр бўйича олтинчи ўринни эгаллаши ҳам жуда катта натижадир. Қолаверса, мураббий учун «шогирдлари устозидан ўзипти» деган гапнинг ўзи ҳар қандай медал ва унвондан улуғдир.

ЖАҲОННИНГ БИР ТОЖДОРИ АНИҚ, КЕЙИНГИСИ КИМ?

ЖАҲОН шоҳмот тожи учун Лондонда ўтказилаётган баҳсда Каспаров ғолиб чиқди. Гарри ва Найджел ўртасидаги 19-партия ҳам дуранг билан тугади. Натижада Каспаров очколарини 12 тага етказиб жаҳон чемпионлигини сақлаб қолди. Лекин бу сафар у ПША паноҳидаги жаҳон чемпиони бўлди.

«Таймс» газетаси ўтказаётган бу учрашув ҳали ниҳоясига етгани йўқ. Каспаров умумий мукофот жамғармасининг (1,7 миллион англия фунти) саккиздан беш қисмига эгалик қилиши учун яна қолган беш партиядан ярим очко олиши керак.

Индонезияда эса Анатолий Карпов кетма-кет иккита 4- ва 5-партияда ғалаба қозонди. Ян Тимманнинг секундантларидан бири — америкалик Ясер Сейраван фикрича ҳам «Тимман учун ҳаммаси тугади». Ҳозирча бу ерда ҳисоб 9,5:5,5 Карпов олдинда бораяпти.

БИРМЕНГЕМ — ГИМНАСТИКАЧИЛАРИМИЗНИНГ СЕВИМЛИ ШАҲРИ

БУЮКБРИТАНИЯНИНГ Бирменгем шаҳрида спорт гимнастикаси бўйича йирик халқаро турнир ўтказилди.

Бундан беш ой олдин ҳам айнан шу шаҳарда гимнастика бўйича жаҳон чемпионати бўлиб ўтганди. Бу ерда спортчиларимиз биринчи марта мустақил Ўзбекистон шарафини ҳимоя қилишганэди. Спорт мухлислари яхши эслашса керак, ўшанда вакилимиз Оксана Чусовитина жаҳон чемпионатининг «бронза» медали соҳибаси бўлганди. Бу сафар ҳам гимнастикачиларимиз муваффақиятли қатнашишди. Мусобақада иштирокига кўра рейтинг бўйича вакилимиз Розалия Галиева румин гимнастикачиси Л. Милосовичдан сўнг иккинчи поғонага кўтарилди. Милосович умумий ҳисобда 38, 30 балл тўплади, Галиева эса 37,95 балл. Яна бир вакилимиз Оксана Чусовитинанинг кўрсаткичи мусобақа якунига кўра бешинчи бўлди. У 37,387 балл тўплади.

Алоҳида ва эркин машқларни бажариш бўйича румин гимнастикачиси Л. Милосович барчани ортда қолдирди.

КЕЙИНГИ БЕКАТ — АМЕРИКА

ОСИЁ зонасида жаҳон чемпионатининг финал қисми бошланди. Бизнинг футбол жамоамиз жаҳон чемпионатига эндиликда Осиё орқали чиқади. Шунинг учун ҳам бу учрашувлар мухлислар диққат эътиборида турибди.

Катарнинг Доха шаҳрида ўтказилаётган бу финал қисмда биринчи бўлиб КХДР ва Ироқ терма жамоалари майдонга чиқишди. Аввалига ироқликлар ҳисобда олдинда боришди. Учрашувнинг еттинчи ва 46-дақиқасида ҳужумчи Корхем икки бор дарвозани аниқ нишонга олди. Гўё ироқликлар учрашувда ғалаба қозонадигандек эди. Бироқ корейликлар ўйинда бурилиш ясашди. Нафақат бурилиш ясашди, балки ўйин тугашига 10 дақиқа қолганда учинчи тўпни киритишиб ғалабага эришишди.

Икки йўлланманинг асосий даъвогарлари ҳисобланишаётган Япония ва Саудия Арабистони учрашувида ҳисоб очилмади.

Уч марта жаҳон чемпионати иштирокчиси (1954, 1986, 1990 йиллар) Жанубий Корея терма жамоаси эса Эронни 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратди.

Ангрен картон идишлар комбинати

ўрама қоғозлар, идишлар, китоб жилдлари учун картон, ораликка қўйилувчи картон қурилиш қоғозлари, оёқ кийимлари учун картон

қалинлиги 0,2-3,5 мм

оғирлиги 90-1500 г/мм²

шунингдек, микрогофрокартондан картон идишлар ва бошқа Д.Т.П. маркали қоғозларни ишлаб чиқаради.

Маълумот учун телефонлар: 3-78-29, 3-74-26, 3-78-03, 3-74-29.

ЭНГ АРЗОН НАРХДА

"Тошкент" мухандислик маркази **"БОДРОҚ" (POPCORN)** жўхори қовургич аппаратини таклиф этади.

Фақат бизнинг аппаратларга қилган харажатларингизни 1-2 ойда чиқариб оласиз.

Телефонлар: *50-03-85, 50-05-90.*

Манзилимиз: *Тошкент, Фарҳод кўчаси, 10-а уй. (Жанубий вокзал олдида, "Гипролес" лойиҳа институти).*

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат назорати қўмитаси жамоаси қўмитанинг масъул ходими

Воситжон ТУРСУНОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласи ва яқинларига ҳамдардлик изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат суғурта бош бошқармаси суғурта тизмининг кекса ходими, шахсий нафақахўр

Максим Прохорович КУРКИНнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг қариндош-уруғларига чуқур ҳамдардлик билдирадилар.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

• ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — А. Йўлдошев, навбатчи — Р. Жумаев.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г — 599. 93616 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2. Босишга топшириш вақти — 21.00 Босишга топширилди 23.45.

Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6